

ОПИТУВАННЯ З ПИТАНЬ ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ №1

Опитування щодо стану захисту в Україні було підготовлено та проведено УВКБ ООН та Офісом Омбудсмана України у партнерстві з організаціями «Донбас SOS», Право на захист (R2P), Десяте квітня (ТТА), NEEKA, «Рокада» та у співпраці з Кластером захисту.

Опитування з питань захисту

Опитування з питань захисту в Україні №1 надає аналіз рівня доступу населення до прав і послуг на загальнодержавному рівні. Воно має на меті надати інформацію для дій Уряду України, а також для зацікавлених сторін, які займаються гуманітарною діяльністю та відновленням.

Мета опитування з питань захисту в Україні:

- **Надання аналізу у сфері захисту:** Опитування, базуючись на підході, що ґрунтується на правах людини, надає аналітичний огляд ситуації із захистом внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та осіб, які повернулися, включаючи рівень їх доступу до прав і послуг у різних секторах.
- **Сприяння підходу «Не залишити нікого осторонь»:** Опитування враховує вік, стать, інвалідність, а також поширеність особливих потреб, ідентифікуючи групи, які можуть стикатися з особливими або підвищеними ризиками й бар'єрами.
- **Інформування щодо сталих рішень проблем переміщення:** Виявляючи специфічні потреби та бар'єри, пов'язані з переміщенням, аналіз сприяє плануванню й розробці програм для підтримки сталих рішень для ВПО.

Короткий звіт з питань захисту висвітлює основні висновки, тоді як повний аналітичний звіт надає детальніший аналіз. Рекомендації були розроблені на основі результатів цього аналізу. Методологічна примітка додається.

Стислий огляд питань захисту

Безпека та захист

55% респондентів не відчувають себе в безпеці через війну в цілому, зокрема через авіаудари, тимчасову окупацію частини території України та через страх бідності. З них понад чверть (26%) відчувають сильний негативний вплив безпекової ситуації на своє повсякденне життя. 7% кажуть, що вони погано справляються або ледве справляються з цим впливом. Респонденти з особливими потребами, зокрема, з хронічними захворюваннями, інвалідністю або люди похилого віку, які не мають структур підтримки, наражаються на більший ризик: 10% з них повідомили, що не можуть впоратися з ситуацією. Найбільше занепокоєння викликають сім'ї, які, очолювані одним з батьків: 22% з них не в змозі впоратися з ситуацією.

Евакуація

20% респондентів проживають у 30-кілометровій зоні вздовж лінії зіткнення. **Більше половини (51%) мають намір покинути свої домівки в разі погіршення ситуації з безпекою, чверть не визначилися з відповіддю, а 19% не мають наміру залишати свої домівки.** Респонденти, які не мають намірів евакуюватися, старші за 60 років, мають більш високі рівні особливих потреб і вразливості, і, як правило, живуть самі. З 76% респондентів, які мають намір евакуюватися або не визначилися, переважна більшість, майже 85%, зможуть евакуюватися або самостійно, або за підтримки родини чи сусідів, тоді як 14% не зможуть евакуюватися.

Психосоціальна безпека

43% респондентів повідомляють про проблеми з психічним здоров'ям та психосоціальною безпекою (ПЗПСБ). Серед респондентів з особливими потребами занепокоєння щодо ПЗПСБ майже на 10% вищі. Особливо високий рівень занепокоєності серед респондентів з хронічними захворюваннями (55%), осіб з інвалідністю (50%) та особливо серед домогосподарств, які, очолювані одним з батьків (62%). Майже третина (31%) респондентів, які повідомили про проблеми у сфері ПЗПСБ, відчувають сильний негативний вплив на своє життя, оскільки вони переживають щодня і досягають межі своєї життєстійкості. 8% респондентів стверджують, що вони погано справляються або ледве справляються з цим впливом.

Свобода пересування

Майже 15% респондентів стикаються з обмеженнями свободи пересування, причому респонденти з інвалідністю (18%), люди похилого віку з груп ризику та домогосподарства, які, очолювані одним з батьків (обидві групи по 24%) стикаються з більшими обмеженнями. Основні перешкоди для свободи пересування, про які повідомляють респонденти, або (а) пов'язані з безпекою, (б) пов'язані з недостатньою доступністю громадської інфраструктури та транспорту, включаючи проблеми доступності, та з обмеженням здатності пересуватися, зокрема, через відсутність необхідних допоміжних засобів, і (в) з проблемами з документами.

Єдність сім'ї

38% респондентів розлучені з найближчими членами сім'ї, включаючи дітей, батьків або подружжя. Вимушене переміщення, як в межах України, так і за її межами, є основною причиною розлуки з сім'єю, про яку повідомили 62% і 15% респондентів відповідно. Ще 15% зазначили, що вони розлучені через війну та окупацію.

Майнові права

Серед виявлених проблем, пов'язаних з житлом, землею та майном, - **проблеми з документами**: 12% респондентів не мають достатніх документів або не впевнені в їх наявності, **недоступність житла через окупацію** (10%), а також **пошкодження та руйнування житла**: 17% респондентів повідомили, що їхнє житло було повністю зруйноване. Крім того, **50% стикаються з бар'єрами у доступі до прав на компенсацію**. ВПО наражаються на значно вищі ризики та демонструють більшу вразливість, пов'язану з житлом.

Доступ до соціальної підтримки

Залежність від державної соціальної допомоги, включаючи пенсії, є високою - 63% респондентів, тоді як 10% респондентів покладаються на соціальні послуги від держави. Залежність від державної соціальної допомоги та послуг є ще вищою для ВПО, людей похилого віку та осіб з особливими потребами. **9% стикаються з бар'єрами у доступі до соціальної допомоги, а 3% - до соціальних послуг.** Такі бар'єри також є більш поширеними серед ВПО, осіб похилого віку та осіб з особливими потребами, особливо серед тих, хто найбільше покладається на державну систему соціального захисту.

Доступ до базових потреб та послуг

Більшість респондентів повідомляють про хороший або середній доступ до електроенергії, їжі та води протягом трьох місяців до збору даних. Однак **невелика група респондентів повідомляє про труднощі або навіть недостатній доступ до цих базових потреб** (2% для електроенергії та води, 6% для їжі).

Доступність за ціною є найбільшою перешкодою для отримання їжі, тоді як наявність ресурсів є головною проблемою для людей, які мають труднощі з доступом до енергії та води. Що стосується доступу до базових послуг, то **доступ до медичних послуг є складним для 5% респондентів**. Бар'єри пов'язані з вартістю, доступністю та наявністю необхідних послуг. Конкретні бар'єри доступності включають відсутність транспорту, недоступність транспорту або відсутність необхідних документів.

Доступ до працевлаштування

19% респондентів не мають роботи, серед яких 36% шукають роботу. З них третина повідомляє про відсутність вільних робочих місць, 13% не мають необхідного досвіду та навичок для роботи на наявних робочих місцях, а **24% не можуть знайти роботу з гнучким графіком, який би дозволяв виконувати обов'язки з догляду за дитиною. Для жінок цей бар'єр вищий - 30%.** Про виключення та дискримінацію повідомляють 4%, а про юридичні бар'єри — 2% респондентів. Обидва ці показники є вищими серед чоловіків та респондентів зі особливими потребами.

Доступ до фінансових послуг

93% респондентів мають доступ до фінансових послуг, таких як банки, пошта або онлайн, тоді як 5% не мають. Жінки повідомляють про вищий доступ до фінансових послуг — на 4%, ніж чоловіки. **Люди похилого віку, особливо в поєднанні з переважанням особливих потреб, стикаються з найбільшими бар'єрами у доступі до фінансових послуг - 11%.** Основними бар'єрами є брак знань про те, як ними користуватися (59%), труднощі з фізичним або цифровим доступом до постачальника (17%), брак інформації про фінансові послуги (9%) та бар'єри, пов'язані з документацією (5%).

Цифровий доступ

88% респондентів мають цифровий пристрій. З них 9% мають труднощі з його використанням через низький рівень грамотності та інвалідність. **12% респондентів не мають жодного цифрового пристрою. Серед людей старше 60 років цей показник удвічі вищий - 24%, що ще більше обмежує їхній цифровий доступ.** Потреба в цифрових пристроях та їх використання відрізняється залежно від віку та статі. Зокрема, жінки частіше використовують свої цифрові засоби для отримання інформації про державну або гуманітарну допомогу та послуги, а також для онлайн-освіти дітей.

Соціальна інтеграція

Більшість ВПО (72%) та осіб, що повертаються, (93%), як повідомляється, не стикаються з особливими бар'єрами на шляху соціальної інтеграції. Ключові інформанти визначили житло та працевлаштування як дві основні проблеми інтеграції для ВПО та підкреслили **важливість соціальних зв'язків у громаді, до якої перебувають і в якій живуть ВПО.** Кілька ключових респондентів відзначили важливість проактивної ролі людей у власній соціальній інтеграції та **актуальність механізмів захисту на рівні громади, таких як громадські центри, роль громадських організацій або рад ВПО, для соціальної інтеграції та згуртованості.**

Участь

Більшість респондентів або не мали потреби, або мали можливість брати участь у місцевих питаннях суспільного значення. **10% респондентів, однак, не мали або не завжди мали можливість брати участь у місцевих питаннях суспільного значення.** ВПО стикаються з більшими проблемами щодо участі у місцевих питаннях суспільного значення - 12%, а ті, хто проживає в місцях тимчасового проживання, навіть 14%.

Доступ до правосуддя

Понад дві третини респондентів (69%) можуть або комфортно орієнтуватися в системі правосуддя, або впевнені, що зможуть розібратися в ній за потреби. **32% респондентів потребують допомоги, не впевнені, що можуть орієнтуватися в системі правосуддя, або відчувають повну безпорадність, що обмежує їхній доступ до правосуддя.**

Основні рекомендації

Уряду України

Система захисту та вирішення проблем ВПО

1. У світлі виявлених специфічних потреб, ризиків і вразливостей, пов'язаних з переміщенням:
 - Прискорити розробку нової Державної стратегії з питань внутрішнього переміщення з акцентом на довгострокових рішеннях щодо внутрішнього переміщення, зокрема, на виявлені житлові, соціальні та економічні вразливості ВПО.
 - Створити та регулярно скликати спеціальний координаційний механізм з питань внутрішнього переміщення для розробки цієї стратегії та пов'язаних з нею програмних потреб координації щодо ВПО.
 - Розробити поправки до Постанови КМУ № 930, щоб краще забезпечити довгострокові рішення для ВПО в місцях тимчасового проживання, і включити особливий фокус на потребах довгострокових рішень для ВПО в місцях тимчасового проживання в нову державну стратегію з питань внутрішнього переміщення.
 - Реформувати реєстр ВПО для забезпечення надійності даних і надання ВПО можливості краще орієнтуватися в системі державної допомоги та послуг.

Евакуація

2. Коригувати чинний механізм евакуації та краще адаптувати його до ситуації людей похилого віку та людей з інвалідністю у прифронтових районах. Це включає в себе:
 - Розробку та оновлення списку раннього попередження з громадами, які перебувають під загрозою евакуації, щоб допомогти людям бути завчасно проінформованими та підготувати їх до можливої евакуації.
 - Адаптацію та посилення механізму евакуації для евакуації людей похилого віку та людей з інвалідністю, включаючи підтримку в отриманні інформації та підготовці, соціальний транспорт, психологічну та юридичну допомогу, соціальний супровід або кейс-менеджмент для доступу до безпечного та гідного альтернативного житла та доступу до державної системи соціального захисту, у разі необхідності.
 - Створення спеціальної програми державної підтримки для евакуації та переселення людей, які проживають в інтернатних установах на прифронтових територіях, та узгодження її з цілями деінституалізації.
 - Подальше вдосконалення механізму координації евакуації, скликання державних органів влади на всіх рівнях і зацікавлених гуманітарних і відновлювальних організацій для координації між усіма відповідними секторами щодо раннього попередження, готовності, надання інформації, евакуаційних операцій і доступу до допомоги та послуг у місцях прийому евакуйованого населення. Це включає створення бази даних евакуйованих людей з особливими потребами для полегшення доступу до державної системи в місцях прийому.
3. Покращити доступ до інформації про підтримку евакуації для людей у прифронтових районах. Ніхто не повинен залишитися поза увагою через те, що не знає, куди звертатися за допомогою в разі евакуації, або не знає, куди їхати. Зокрема, інформація про альтернативне житло та послуги є ключовою, що вимагає координації між областями.
4. Розширити можливості для належного та гідного проживання з безперервним наданням соціальних послуг для людей похилого віку та людей з інвалідністю. Це має включати механізм солідарності з областями, віддаленими від лінії зіткнення.
5. Розробити механізм державних субвенцій на підготовку приміщень, де можна було б надавати необхідні послуги безперервного догляду літнім людям, людям з інвалідністю та іншим особам з особливими потребами після евакуації. Це включає приміщення для підтриманого проживання та стаціонарного догляду відповідно до вимог деінституалізації.

Психічне здоров'я та психосоціальна безпека

6. Доповнити загальнонаціональну програму з ПЗПСП "Ти як?" підтримкою, спеціально розробленою для переміщених осіб з особливими потребами, зокрема для самотніх опікунів, щоб підвищити їхню психосоціальну стійкість і безпеку.

Безбар'єрний доступ

7. Усунути бар'єри для свободи пересування, доступу до працевлаштування та цифрового доступу в рамках урядової стратегії безбар'єрності:
 - Активізувати зусилля для усунення бар'єрів доступності, пов'язаних з громадською інфраструктурою та транспортом, особливо для людей похилого віку та людей з інвалідністю, в тому числі шляхом надання допоміжних пристроїв у разі потреби.
 - Сприяти перекваліфікації та запровадженню гнучких графіків роботи, враховуючи демографічні зміни та зростаючу поширеність особливих потреб у суспільстві, з метою розширення доступу до зайнятості для людей з інвалідністю, одиноких осіб, які здійснюють догляд, ВПО та інших осіб, які стикаються з бар'єрами.

- Використовувати громадські мережі та роль громадських організацій або громадських ініціатив для надання допомоги ВПО, людям з інвалідністю, самотніми опікунам та іншим особам, які стикаються з бар'єрами, у доступі до місцевих можливостей працевлаштування. Це може включати створення місцевих платформ для працевлаштування у співпраці з місцевим бізнесом.
- Розробити модель державних субсидій для сімейних або громадських волонтерів, які беруть на себе обов'язки по догляду за дітьми, як розширення підходу "муніципальної няні".
- Оскільки цифровізація є чіткою траєкторією доступу до державної допомоги та послуг, розробити та впровадити стратегію, спрямовану на (а) зменшення прогалів у цифровій грамотності та доступі до неї; та (б) посилити інформування та взаємодію з людьми, які виключені з цифровізованих механізмів.

Житло, земля та майнові права

8. Краще забезпечити та відновити житлові, земельні та майнові права:
 - Популяризувати важливість реєстрації права власності на житло, в тому числі у прифронтових районах, та підвищувати обізнаність щодо заходів із забезпечення прав власності для ВПО, які орендують житло.
 - Покращити інформування про доступ до компенсацій, у тому числі про терміни виплат компенсацій, та усунути документальні бар'єри для доступу до схеми компенсацій.
 - Підвищити обізнаність про національний та міжнародний реєстр збитків.
9. Розширити та урізноманітнити житлові рішення для ВПО, враховуючи їхню підвищену житлову вразливість, у тому числі шляхом усунення бар'єрів, що перешкоджають розширенню масштабів нової програми надання житлових субсидій (Постанова КМУ № 1525).
10. Розробити перелік об'єктів МТП, придатних для перетворення на соціальне житло або послуги.

Доступ до державної соціальної допомоги та соціальних послуг

11. Розробити механізм переходу від виплат допомоги ВПО до інших форм соціальної допомоги (на основі вразливості), щоб забезпечити безперервність системи соціального захисту для ВПО, які потребують державної допомоги, що виходить за рамки виплат допомоги ВПО.
12. В рамках реформи соціальних послуг та розробки Національної стратегії соціальних послуг:
 - Визначити шляхи оптимізації використання потенціалу соціальних послуг в громадах та між громадами і сприяти впровадженню таких підходів, включаючи використання мобільних бригад або соціальне таксі для полегшення перенаправлення між громадами.
 - Провести аудит соціальних послуг з урахуванням потреб ВПО, щоб переконатися, що реформа і нова стратегія передбачають надання послуг, адаптованих до особливих потреб різних груп населення, пов'язаних з переміщенням.
 - Включити базову модель соціальної підтримки, яка зазвичай надається громадськими організаціями або волонтерами (наприклад, соціальними фасилітаторами), у реформовану модель соціальних послуг та національну стратегію.

Соціальна інтеграція та участь

13. Сприяти підвищенню ролі громадських організацій та їх доступу до програм малих грантів для підтримки соціальної інтеграції, посилити інструмент Рад з питань ВПО (Постанова КМУ № 812) та заохочувати голів громад до активного залучення ВПО до процесу прийняття рішень на місцевому рівні.

Доступ до правосуддя

14. Посилити систему безоплатної правової допомоги (БПД) і, зокрема, роль параюристів для покращення доступу до інформації про систему правосуддя, а також про те, як отримати доступ до неї та орієнтуватися в ній. Зокрема, система БПД має зосередити свою спроможність на усуненні документальних бар'єрів для реєстрації права власності на житло, доступу до компенсації та реалізації свободи пересування, а також доступу до працевлаштування та державної соціальної допомоги і послуг.

Партнери з гуманітарної допомоги та відновлення

Гуманітарні та відновлювальні зусилля мають бути спрямовані на підтримку Уряду України у виконанні наведених вище рекомендацій. Крім того, чотири групи рекомендацій найвищого рівня впливають з опитування, а інформація щодо конкретних секторів міститься в загальному аналізі захисту, наведеному нижче.

1. Підтримувати евакуацію шляхом покращення інформування та догляду за найбільш вразливими групами населення

- Посилити надання інформації для полегшення процесу евакуації та допомогти людям краще підготуватися до евакуації, а також адаптувати її для людей похилого віку з особливими потребами, які найбільше ризикують залишитися осторонь.
- Збільшити кількість місць у центрах розміщення, доступних для людей з інвалідністю, з послугами догляду для екстреного розміщення евакуйованих з обмеженою мобільністю або з інвалідністю, зокрема в західній і центральній частинах України, одночасно сприяючи розширенню об'єктів, що забезпечують безпечне і гідне проживання з наданням послуг безперервного догляду для евакуйованих осіб похилого віку або з інвалідністю. Це вимагає інтегрованого планування гуманітарно-відновлювальних робіт і реалізації програм.
- Застосовувати гнучкість у плануванні, програмуванні та фінансуванні гуманітарної допомоги та відновлення, щоб слідувати за людьми, в тому числі в контексті евакуації, застосовуючи принцип "гроші ходять за людьми".

2. Надавати пріоритет тим, хто перебуває в зоні найбільшого ризику та найбільшої вразливості, щоб не залишити нікого поза увагою

- Враховуючи різні рівні доступу до прав, допомоги та послуг, а також різні бар'єри, з якими особи стикаються, забезпечувати та просувати інклюзивність до всіх процесів планування, програмування та реалізації, надаючи пріоритет тим, хто має найменший доступ, найнижчу стійкість та найвищі бар'єри, беручи до уваги вік, стать, інвалідність та поширеність інших особливих потреб, як зазначено в результатах цього опитування. Зокрема, визнаючи важливість цифровізації, гуманітарні організації та організації, що займаються відновленням, повинні забезпечити залучення тих, хто не має доступу до цифрових технологій, до всіх своїх зусиль.
- Використовуючи результати цього опитування, гуманітарні організації повинні застосовувати підхід, орієнтований на людей, для визначення пріоритетів, зокрема під час реагування на зиму 2025/2026 років і циклу Плану гуманітарних потреб та реагування (ПГПР) 2026, а суб'єкти відновлення повинні застосовувати підхід "не залишити нікого осторонь" у своєму плануванні в різних секторах, зокрема житловому, соціальному захисті або секторі економічного відновлення.

3. Зміцнювати та використовувати механізми захисту на рівні громад

- Продовжувати розбудовувати спроможність і стійкість відповідних механізмів захисту на рівні громад, зокрема громадських організацій (ГО), Рад у справах ВПО або громадських волонтерів, як частину зусиль із локалізації та сприяння розбудові громадянського суспільства, заснованого на правах людини та соціальному партнерстві.
- Використовувати місцеві знання та потенціал механізмів захисту на рівні громад для інформування про гуманітарні зусилля та зусилля з відновлення, зокрема для підтримки їхньої ролі у виявленні осіб, які перебувають у найбільшій небезпеці у прифронтових районах, у роботі з людьми, яким загрожує маргіналізація та ізоляція, а також у посиленні соціальної інтеграції та згуртованості на рівні громад, особливо в контексті відновлення.
- Інвестувати, зокрема, в механізми захисту на рівні громад, які надають базову соціальну підтримку, доповнюючи таким чином державну систему соціального захисту та з метою побудови моделі базової соціальної підтримки як частини реформованої моделі соціальних послуг і майбутньої національної стратегії соціальних послуг.

4. Підтримувати гуманітарне та відновлювальне реагування, яке з самого початку уможливорює довгострокові рішення проблеми переміщення

- З огляду на специфічні потреби, ризики та вразливості, пов'язані з переміщенням, підтверджені в цьому дослідженні, важливо, щоб партнери з гуманітарної допомоги та відновлення систематично вирішували їх у рамках спільних зусиль, спрямованих на підтримку довгострокових рішень із самого початку переміщення, а також на зменшення ризику та тривалості затяжного переміщення. Це вимагає системної підтримки державної системи довгострокових рішень у поєднанні зі спільними та інтегрованими програмами, орієнтованими на сфери, де найбільш поширені специфічні потреби переміщених осіб, зокрема соціальний захист, житло та працевлаштування, а також загального зміцнення соціальної згуртованості в районах інтеграції.
- Відповідно до висновків Оперативної оцінки потреб у сфері відновлення 4, гуманітарні організації та організації, що займаються відновленням, повинні зосередитися на залученні ВПО, які проживають у місцях тимчасового проживання, з огляду на їхній особливий ризик бути залишеними, про що свідчать результати цього опитування. Зокрема, гуманітарним організаціям рекомендується переорієнтуватися на інтеграційний підхід до місць тимчасового проживання, а суб'єктам, які займаються відновленням, - залучати місця тимчасового проживання та їхніх мешканців до своїх зусиль.

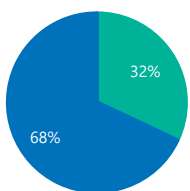
Аналіз ситуації у сфері захисту

Цей аналіз ґрунтується на результатах кількісного та якісного компонентів дослідження. Кількісне опитування на рівні домогосподарств ґрунтувалося на стратифікованій вибірці з 4073 респондентів (рівень довіри 95%, похибка 1,79%). У якісній частині використовувалися інтерв'ю з ключовими інформаторами, в яких взяли участь 166 респондентів у 50 громадах, що приймають велику кількість ВПО, а отримана інформація була використана для інтерпретації та доповнення кількісних висновків. Дані були зібрані в березні та квітні 2025 року.

Демографічний огляд

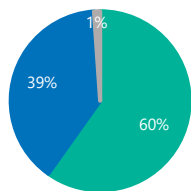
- 68% респондентів - жінки, 32% - чоловіки. Середній вік респондентів - 52 роки. 37% респондентів непрацездатного віку, тоді як 63% респондентів - працездатного віку. З них 38% повідомили, що працюють (повний робочий день, неповний робочий день або самозайняті), тоді як майже 19% повідомили, що не мають роботи, причому більшість з них (80%) не зареєстровані в державній службі зайнятості.
- 39% респондентів повідомили, що вони самі або хтось із членів їхньої родини має особливі потреби. Інвалідність є найбільш поширеною специфічною потребою серед респондентів. З майже 42% респондентів з інвалідністю переважна більшість (93%) мають визнану інвалідність. Майже 34% респондентів страждають на хронічні захворювання. Понад 13% - це люди похилого віку з групи ризику, зокрема, люди похилого віку, які не мають структур соціальної підтримки або залежні від стороннього догляду, тоді як понад 5% - це домогосподарства з одним головою, переважно жінки (83%), які мають обов'язки по догляду.

Респонденти за статтю

■ Чоловіки ■ Жінки

Поширеність конкретних потреб

■ Немає специфічної потреби
■ Специфічна потреба
■ Волю не відповідати

- Більшість респондентів, 79%, є внутрішньо переміщеними особами (ВПО), майже 18% - особи, що повертаються (96% з України, 4% з-за кордону) і 2% - непереміщені респонденти, які постраждали від війни. Понад 22% усіх респондентів проживають у місцях тимчасового проживання, а майже 20% респондентів живуть у 30-кілометровій зоні вздовж лінії фронту.
- Понад третина респондентів, 35%, наразі проживають на Сході, 20% - на Заході, майже 16% - у Центрі, 11% - на Півночі, 10% - на Півдні та майже 9% - у Києві. Нижче наведено розподіл респондентів опитування сімей за областями поточного та початкового місця проживання.

Origin oblast

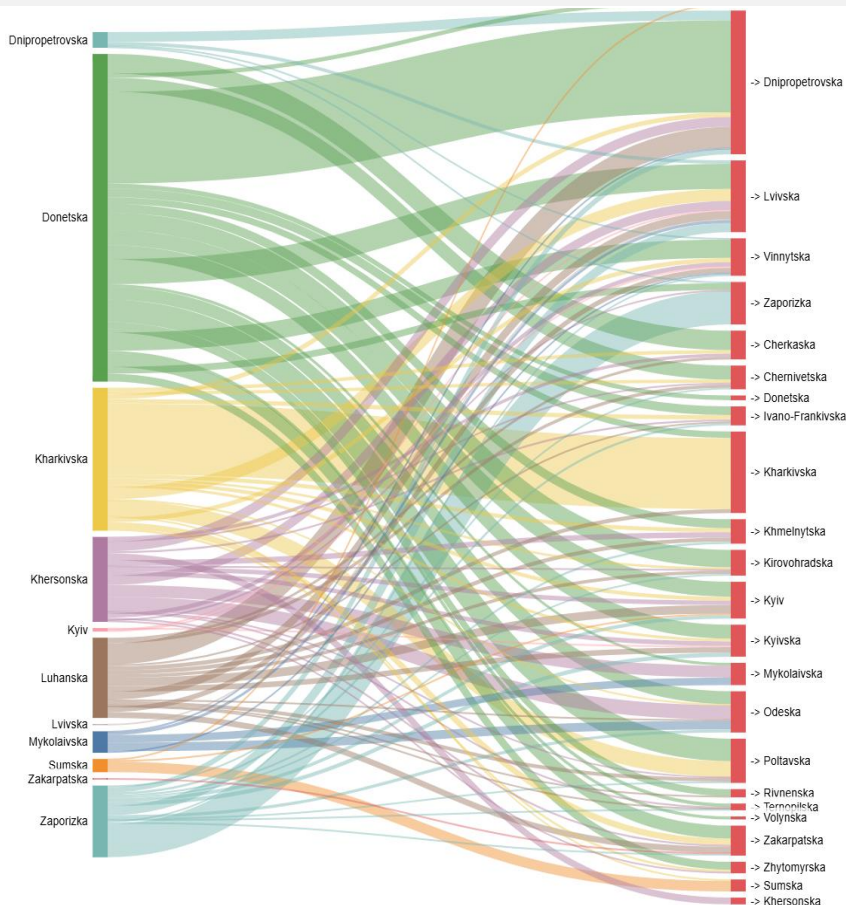

Current oblast

Переміщення та повернення

- 79% респондентів є внутрішньо переміщеними особами, близько 18% - особами, що повертаються. З них 96% повернулися з переміщення в межах України, тоді як 4% є біженцями, які повернулися.
- Серед усіх респондентів-переселенців дві третини становлять жінки і одна третина - чоловіки, середній вік респондентів - 53 роки. Серед респондентів, які повернулися, три чверті становлять жінки і одна чверть - чоловіки. Середній вік респондентів-осіб, що повертаються - 49 років.
- П'ятірка областей, з яких походять ВПО, - Донецька, Харківська, Херсонська, Луганська та Запорізька. (див. *Діаграму Санкі*). Більшість респондентів-осіб, що повертаються походять з наступних п'яти основних областей, куди вони повернулися: Київська, Харківська, Миколаївська, Київська, Дніпропетровська.
- Аналіз не містить оцінок чисельності внутрішньо переміщених осіб або осіб, що повертаються, але визначає ризики та вразливості, пов'язані з переміщенням і поверненням, а також міжсекторальну вразливість і пов'язані з ними ризики, застосовуючи призму AGD (Age, Gender, Diversity - вік, стать, розмаїття).

- Оцінюючи загальну ситуацію з внутрішнім переміщенням осіб у своїй громаді протягом останніх трьох місяців, 166 ключових інформаторів у 50 громадах відзначили, що в 80% випадків ситуація з переміщенням була відносно стабільною, з обмеженою кількістю нових прибулих або від'їжджаючих.
- 10% ключових інформаторів відзначили, що протягом останніх трьох місяців спостерігалася певна динаміка, як серед від'їздів, так і серед нових прибулих, тоді як 8% зазначили, що порівняно з попереднім кварталом було досить багато нових прибулих. Лише 1% ключових інформаторів повідомили, що було значне відтік порівняно з останнім кварталом.
- Про найвищий рівень стабільності ситуації з переміщенням повідомили ключові інформанти громад західного макрорегіону (88%), тоді як найнижчий рівень стабільності - у південному макрорегіоні (72%).

Підвищена соціально-економічна та житлова вразливість, пов'язана з переміщенням

З 79% опитаних ВПО більше половини, майже 54%, проживають в орендованому житлі, понад 28% - у місцях тимчасового проживання, а 12% - у родичів. Відповідно до висновків [Четвертої Швидкої оцінки завданої шкоди та потреб \(RDNA4\)](#) підтверджують **підвищену житлову вразливість внаслідок переміщення**. Окрім перебування в місцях тимчасового проживання, на таку житлову вразливість вказує підвищена потреба в оренді житла, на відміну від непереміщених осіб та осіб, що повертаються, з яких 85% проживають у власному житлі, 8% - у родичів і лише 6% - в орендованому житлі. Таким чином, ВПО стикаються з більш високим рівнем незахищеності житла. ВПО також повідомляють про нижчий рівень володіння житлом (77%), порівняно з тими, хто не був переміщений (84%) та з тими, хто повернувся (86%). Також існують значні відмінності в стані житла між переміщеними та непереміщеними респондентами, включаючи тих, хто повернувся, при цьому ВПО стикаються з більшими рівнями пошкоджень, руйнувань та недоступності через окупацію. Серед ключових інформаторів у всіх 50 громадах, коли їх запитали про найбільшу проблему зі спроможністю при розміщенні та інтеграції ВПО, вони вказали на житло та розміщення як найбільший виклик.

Крім того, поширеність особливих потреб серед респондентів ВПО на 2% вища за середній показник і становить 41%, при цьому основні чотири категорії - інвалідність, хронічні захворювання, похилий вік у групі ризику та домогосподарства, які, очолювані одним з батьків — залишаються незмінними. Найвища частка сімей ВПО з особливими потребами була зареєстрована в Київській, Полтавській та Рівненській областях — 49%.

Серед ВПО, 60% — люди працездатного віку, а 19% повідомили, що не мають роботи. Що стосується джерел доходу, то 28% ВПО покладаються на заробітну плату, що на 3% менше, ніж серед респондентів загалом. Це значною мірою пов'язано з тим, що ВПО, які проживають у МТП, повідомляють про їх залежність від зарплати становить лише 17%.

Водночас, ВПО більше покладаються на соціальну допомогу (52%) та гуманітарну допомогу (9%) як на основні джерела доходу. Різниця між чоловіками та жінками в цьому питанні не спостерігається.

Наявність конкретної потреби збільшує залежність від соціальної допомоги серед ВПО до 61%. ВПО старше 60 років покладаються на соціальну допомогу на 79%, що на 30% вище за загальний показник. Це, зокрема, пов'язано з їхньою залежністю від пенсійних виплат для підтримки засобів до існування.

Ризики та вразливість, пов'язані з віком та особливими потребами, підвищуються для ВПО, які проживають у місцях тимчасового проживання, що підтверджує висновки RDNA4 та Оцінки вразливості Кластера з питань гуманітарної допомоги від 2024 року.

Середній вік респондентів становить 52 роки, тоді як для ВПО за межами місць тимчасового проживання - 51 рік, а для ВПО в місцях тимчасового проживання - 57 років, причому більше половини респондентів старше 60 років. Поширеність особливих потреб загалом становить 39%, для ВПО за межами місць тимчасового проживання - 40%, а для ВПО в місцях тимчасового проживання - 43%.

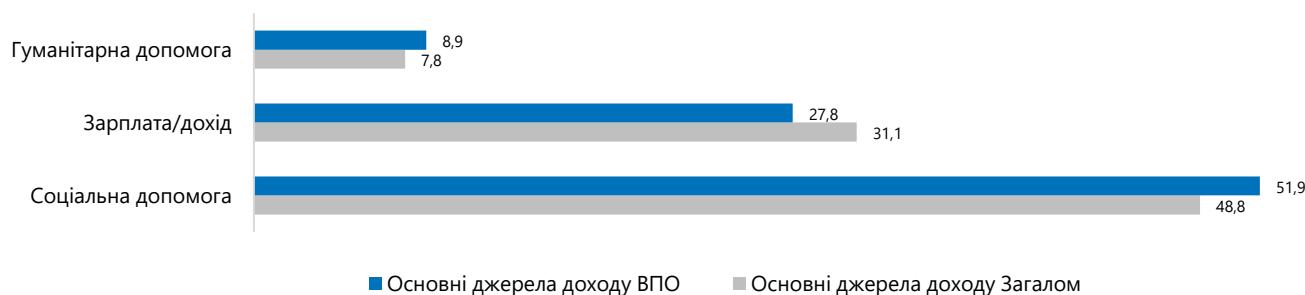
Лише 50% ВПО в місцях тимчасового проживання є особами працездатного віку, порівняно з 36% ВПО за межами місць тимчасового проживання. ВПО працездатного віку в місцях тимчасового проживання частіше не мають роботи (20%), ніж інші (19%).

В цілому, ВПО на 28% покладаються на заробітну плату як на частину свого доходу, що на 3% нижче середнього показника. Це значною мірою пов'язано з тим, що ВПО, які проживають у місцях тимчасового проживання, покладаються на заробітну плату як частину свого доходу лише на 17%.

ВПО, які проживають у місцях тимчасового проживання, на 65% більше покладаються на державну соціальну допомогу, що на 13% більше, ніж серед ВПО загалом, і на 16% більше, ніж у середньому по країні.

Основні джерела доходу

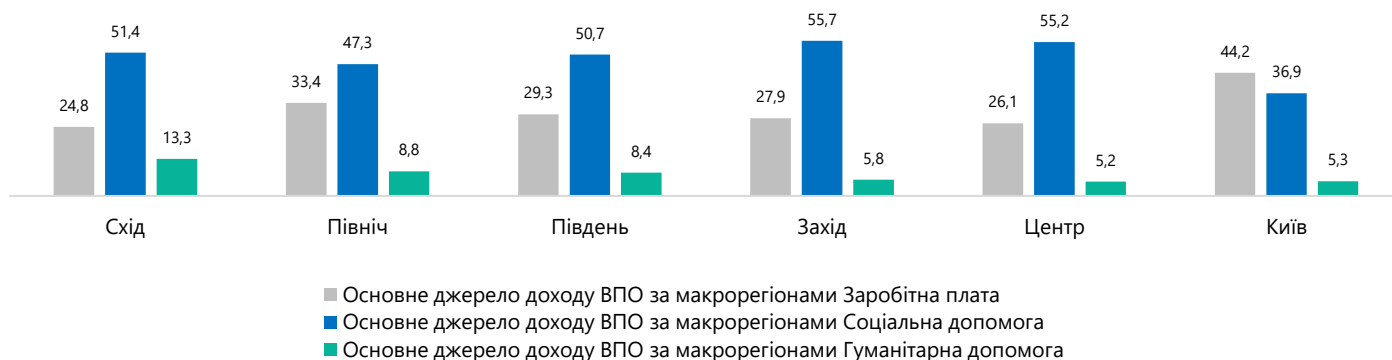
Порівняння: загальна ситуація vs ситуація з внутрішнім переміщенням

В усіх макрорегіонах та місті Києві соціальна допомога, включаючи пенсії, та заробітна плата є двома основними джерелами доходу ВПО.

- Найбільше покладаються на заробітну плату ВПО в Києві - понад 44%, далі йдуть північні та південні регіони. ВПО в західному, центральному та східному регіонах мають меншу залежність від заробітної плати.
- ВПО в центрі та на заході найбільше залежать від державної соціальної допомоги, що зафіксовано на рівні понад 55% за даними графіка. Водночас ці два регіони, а також місто Київ, мають найменшу залежність від гуманітарної допомоги (5-6%), а також займають найнижчі позиції разом із східним регіоном щодо доходу від заробітної плати.
- ВПО у східному регіоні найбільше покладаються на гуманітарну допомогу - понад 13%, тоді як у північному та південному регіонах цей показник становить 8-9%. В інших регіонах близько 5% повідомили, що гуманітарна допомога є частиною їхнього доходу. Це, ймовірно, пов'язано з наявністю гуманітарного реагування в східних та південних регіонах, де воно зосереджене, та його згортанням у центральному і західному регіонах.

Основні джерела доходів ВПО за макрорегіонами

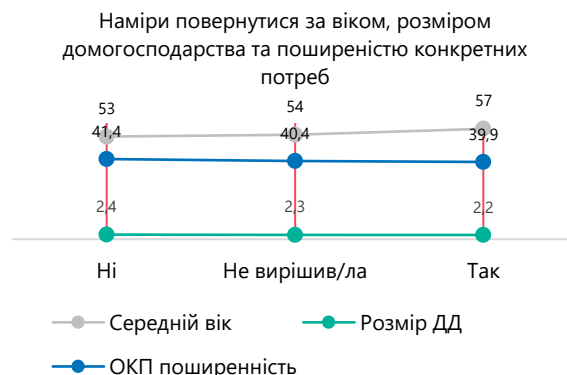
- Загалом, 55% ключових респондентів зазначили, що місцеві жителі та ВПО однаковою мірою відчувають на собі вплив обмежених можливостей їхніх громад, які впливають на житло, зайнятість та сферу послуг. Однак 43% зазначили, що ВПО більше, ніж місцеві жителі, страждають від обмежених можливостей у наданні такої допомоги та послуг.
- Ключові інформанти в громадах у прифронтовій смузі (44 КІ) у 75% випадків зазначили, що обидві групи зазнають однакового впливу, тоді як 23% зазначили, що ВПО більше страждають від обмежень спроможності. Серед ключових інформантів з громад, що не розташовані у прифронтовій смузі (122 КІ), співвідношення становить 51% до 48%, що свідчить про пропорційно більший вплив обмежень спроможності на ВПО, ніж у прифронтових районах.
- У 37% випадків ключові інформанти зазначають, що всі групи, незалежно від віку, статі чи розмаїття, однаковою мірою відчувають на собі вплив обмежених можливостей у забезпеченні житлом, працевлаштуванні чи наданні послуг у своїй громаді. 16% та 15% ключових інформантів зазначили, що люди похилого віку та люди з інвалідністю, відповідно, зазнають непропорційного впливу обмежень спроможності. 8% відзначили посилений вплив цих факторів на самотніх батьків.

Майбутні наміри

Понад 7% ВПО мають намір повернутися негайно і планують повернутися в найближчі півроку. Це загалом відповідає тенденціям опитувань УВКБ ООН щодо намірів, згідно з [останнім регіональним опитуванням щодо намірів у 2024 році](#) 4% ВПО мають намір повернутися негайно. Майже 16% не визначилися з відповіддю. 72% респондентів-переселенців не планували повертатися на момент проведення цього опитування. Решта вважали за краще не відповідати на це питання.

Серед тих 7% ВПО, які мають намір негайно повернутися, середній вік респондентів збільшився на 5 років і становить 57 років. Це підтверджує, що [ВПО старшого віку більш схильні повертатися до своїх домівок](#). Існує кореляція між віком, розміром домогосподарства та поширеністю конкретних потреб і намірами повернутися:

- Середній вік збільшився від тих, хто не має наміру повертатися (53 роки), до тих, хто не визначився (54 роки), тоді як середній вік тих, хто має намір повернутися, становить 57 років.
- Середній розмір домогосподарства дещо зменшується з 2,4 до 2,2 зі зростанням намірів повернутися, тоді як поширеність особливих потреб зменшує ймовірність намірів повернутися, причому серед тих, хто не має намірів повернутися, спостерігається найбільша поширеність особливих потреб.

ВПО за межами місць тимчасового проживання частіше мають намір повернутися негайно - 8%, тоді як ВПО в місцях тимчасового проживання висловлюють намір повернутися негайно - 6%. Жінки мають дещо вищі наміри щодо негайного повернення, ніж чоловіки, проте різниця залишається незначною.

Щодо основних причин намірів негайного повернення, понад 82% респондентів зазначили, що вони просто хочуть повернутися додому як основну причину бажання повернутися. Майже 5% сказали, що планують повернутися, щоб возз'єднатися з родиною, тоді як 4% хочуть бути у власному культурному середовищі. 2% сказали, що вони більше не можуть дозволити собі жити в нинішньому місці. Інші фактори згадуються рідше.

Origin oblast

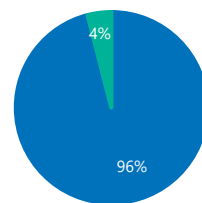
Основними областями походження респондентів, які мають намір повернутися, є переважно південноукраїнський регіон, Чернігівська та Одеська області, а також Київ та Київська область. Трьома основними областями походження є Донецька, Харківська та Херсонська.

З 88% респондентів, які або не визначилися, або не планують повертатися, майже всі (97%) планують залишитися в нинішньому місці проживання. Три основні причини, через які вони не планують повертатися або не визначилися з вибором, пов'язані з безпековою ситуацією (43%), окупацією їхньої місцевості (28%) та житловими проблемами (21%). Інші фактори згадуються рідше.

Ситуація з людьми, які повертаються

18% респондентів – це ті, хто повернувся додому. З них більшість повернулася в межах України, тоді як 4% – з-за кордону. 75% респондентів, які повернулися, – жінки, а 25% – чоловіки. Середній вік тих, хто повернувся, становить 49 років. Трохи менше третини, 32% тих, хто повернувся, повідомляють про наявність певних особливих потреб у їхній сім'ї, що на 7% менше, ніж у загальній масі відповідей (39%), і на 9% менше, ніж серед респондентів-ВПО (41%).

73% усіх людей, що повернулися, належать до працездатного віку, причому 50% повідомляють, що працюють, 18% повідомляють, що не мають роботи, а останні 5% надали інші відповіді. З тих, хто не має роботи, лише 9% зареєстровані в державній службі зайнятості. 45% повідомляють, що заробітна плата є основним джерелом доходу, тоді як 37% покладаються на соціальну допомогу. Лише 3% повідомляють про гуманітарну допомогу як частину свого доходу.

■ У межах України ■ З-за кордону

Основні джерела доходу в порівнянні

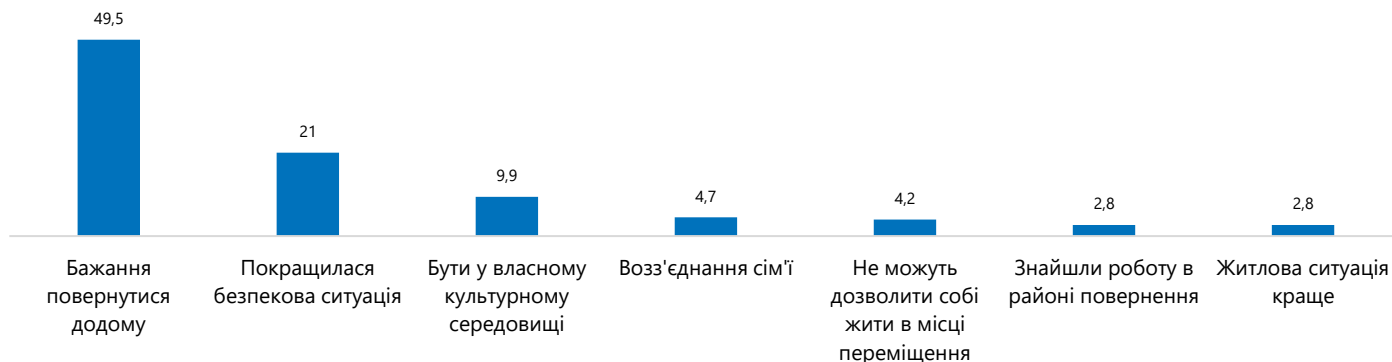
Враховуючи соціально-економічні показники, люди, що повернулися, менш імовірно, ніж інші, мають особливі потреби та пов'язані з ними ризики і вразливості, покладаються більше на заробітну плату та менше на соціальну та гуманітарну допомогу. Це свідчить про те, що ті, хто повернувся на сьогодні, демонстрували меншу вразливість та

мали більшу економічну самодостатність порівняно з тими, хто продовжує жити в умовах переміщення. Крім того, 85% людей, що повернулися, повідомляють, що живуть у власних домівках, тоді як решта проживають в орендованому житлі або у родичів та друзів, що також свідчить про меншу житлову вразливість порівняно з тими, хто все ще перебуває в умовах переміщення.

У середньому респонденти, які повернулися, перебували в умовах переміщення 12,3 місяця до свого повернення, проте існують значні відмінності між тими, хто повертається в межах України, та тими, хто повертається з-за кордону: для тих, хто повернувся всередині країни, середній час переміщення становить 12,1 місяця, тоді як для біженців, які повернулися, він становить 17,5 місяця.

Близько половини всіх людей, що повернулися, **50% опитаних, сказали, що вони просто «хотіли повернутися додому» як основну причину свого повернення**. 21% відзначили покращення безпекової ситуації в їхньому регіоні проживання, тоді як 10% сказали, що хотіли бути у своєму власному культурному середовищі. 5% повернулися для возз'єднання сім'ї. Серед людей, які повернулися з-за кордону, возз'єднання сім'ї та бажання бути у власному культурному середовищі є більш поширеними причинами повернення - 26% та 19%.

Основні причини повернення
в межах України та з-за кордону

64-річна Зоя втекла з Миколаєва на півдні України у березні 2022 року разом зі своєю кішкою Тосею після того, як ракета впала неподалік їхнього дому. Її шлях пролягав через кілька європейських країн, перш ніж вона зрештою дісталася до Італії, де прожила дев'ять місяців як біженка. Попри підтримку, яку вона отримувала за кордоном, Зоя сильно сумувала за домом, і наприкінці 2022 року вирішила повернутися до Миколаєва.

«В Італії я не жила — я просто існувала. Я сумувала за Україною кожною клітинкою свого тіла. Коли Херсон було звільнено урядом України [у листопаді 2022 року], я зрозуміла — настав час. Люди казали, що я божевільна, бо повертаюся, але мені було байдуже. Я їхала додому», — розповідає Зоя.

© УВКБ ООН / Олексій Барков

Безпекова ситуація

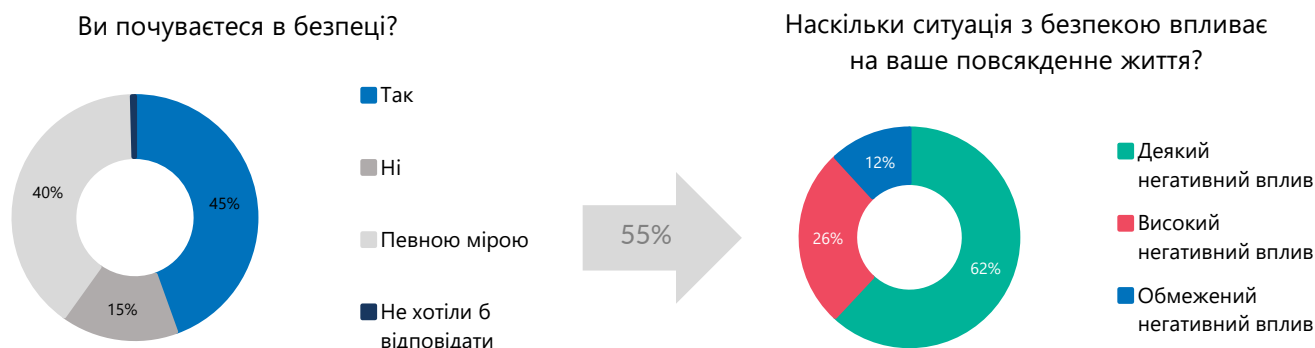
Безпека та захист

55% респондентів почуваються в небезпеці або лише частково в безпеці, враховуючи війну загалом (47%), авіаудари зокрема (34%), економічну ситуацію та страх бідності (6%) і тимчасову окупацію частини України (5%) як основні фактори. Тимчасова окупація найбільше непокоїть респондентів, які зараз проживають у західному макрорегіоні (10%), тоді як занепокоєння економічними проблемами та страх бідності найвищі в Києві (8%) та вищі за середній рівень для північного та західного макрорегіонів, становлячи 7-8%.

- Люди, що повертаються, повідомляють про відчуття небезпеки значно частіше – 80% респондентів, причинами чого є війна загалом (47%) та зокрема авіаудари (40%), що на 6% більше, ніж у загальній масі відповідей.
- 56% респонденток-жінок повідомляють про брак безпеки, тоді як чоловіки почуваються трохи безпечніше, серед них цифра складає 53%. Респонденти старше 60 років повідомляють про брак безпеки менше (51%), ніж молодші респонденти (57%).

- Поширеність специфічних потреб також відображається у посиленому відчутті небезпеки, яке становить 59%. Відчуття небезпеки особливо високе серед респондентів із хронічними захворюваннями (63%) та серед сімей, які очолюються однією людиною (71%).

Із-поміж тих 55% респондентів, які не почуваються в безпеці або почуваються лише частково в безпеці, **понад чверть, 26%, підтверджують, що негативний вплив безпекової ситуації на їхнє повсякденне життя є високим**, тоді як майже 62% повідомляють про дещо негативний вплив, а 12% повідомляють лише про обмежений негативний вплив. Жінки повідомляють про високий негативний вплив на своє життя (28%) на 5% більше, ніж чоловіки (23%). У родинях, де є член сім'ї з особливими потребами, високий негативний вплив на їхнє повсякденне життя повідомляється частіше – у 30% випадків, особливо серед сімей, які очолюються однією людиною (44%).

Брак безпеки нижче у центральному та західному макрорегіонах, де повідомляється про 43% та 31% відповідно, тоді як найвище його відчують у Києві та південному макрорегіоні (в обох випадках понад 71%), а також на сході (64%). Респонденти у південному регіоні також повідомляють про найвищий негативний вплив на повсякденне життя респондентів – 41%.

Безпека та захист: наскільки добре ви справляєтеся?

63% респондентів, які мають занепокоєння щодо безпеки, кажуть, що справляються добре або нормально. Більшість вважає ситуацію з безпекою стресовою, але вони здатні адаптуватися.

30% респондентів кажуть, що вони ледве справляються і їм важко долати страх, стрес, неспокій, невизначеність та непередбачуваність. Їм доводиться докладати зусилля і вони потребують стійкості, щоб впоратися.

7% респондентів кажуть, що вони погано справляються або що їм вже бракує сил. Вони повідомляють про високий негативний вплив (72%).

ВПО стикаються з дещо більшими труднощами, майже 8% повідомляють, що вони погано справляються або ледве справляються. Респондентки-жінки також мають більше труднощів із тим, щоб впоратися із ситуацією, понад 8% повідомляють, що погано або ледве справляються (5% серед чоловіків). Аналогічно, 8% респондентів старше 60 років кажуть, що справляються погано.

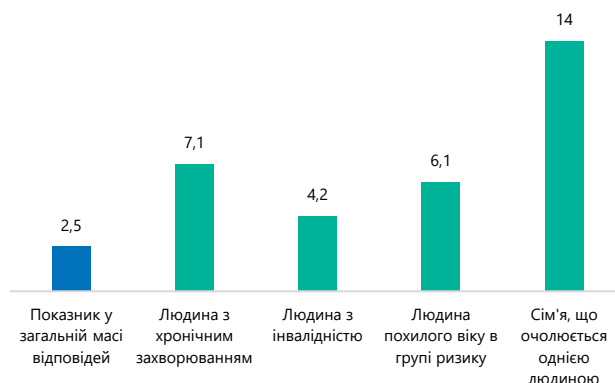
Наявність особливих потреб відіграє важливу роль. **Майже 10% респондентів з особливими потребами погано справляються або кажуть, що ледве справляються**, включаючи людей з хронічними захворюваннями, інвалідністю або людей похилого віку з групи ризику. Найбільше труднощів мають сім'ї, які очолюються однією людиною: майже 22% кажуть, що погано справляються або ледве справляються з поточною безпековою ситуацією.

Респонденти з південного макрорегіону повідомляють про найбільші труднощі у тому, щоб впоратися із безпековою ситуацією, причому 12% повідомляють, що вони погано справляються або ледве справляються.

Зазвичай люди схильні використовувати позитивні механізми для того, щоб впоратися з безпековою ситуацією, адаптуючи, наскільки це можливо, своє життя, більше покладаючись на підтримку своїх сімей та громад, та більше спілкуючись з родиною та друзями. Дехто шукає якомога більше інформації про ситуацію або професійну підтримку психічного здоров'я, щоб краще справлятися із ситуацією.

Про безпорадність або негативні механізми подолання, зокрема самоізоляцію, повідомляють менше 3% респондентів. Це більш поширено серед респондентів віком понад 60 років (4%), а також у сім'ях, де є член сім'ї з особливими потребами (6%). Показник негативних механізмів подолання є вищим для деяких груп респондентів з особливими потребами, зокрема тих, хто має хронічні захворювання або інвалідність, людей похилого віку з групи ризику або сімей, які очолюються однією людиною. Крім того, лише деякі планують переїхати в інше місце в межах України або навіть за кордон через безпекову ситуацію (1%).

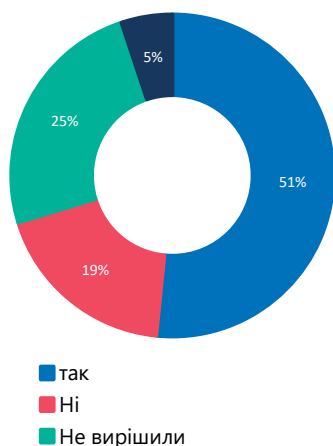
Безпорадність та самоізоляція
Порівняння між різними групами

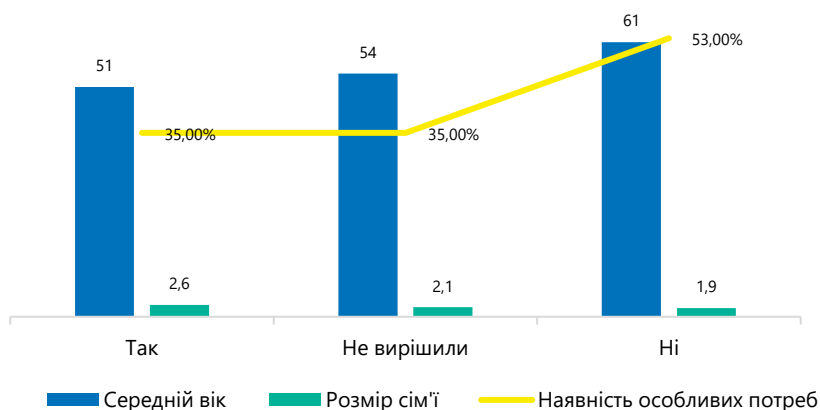
Евакуації

20% респондентів проживають у 30-кілометровій смузі вздовж лінії фронту. Понад половина респондентів мають намір залишити свої домівки у разі погіршення безпекової ситуації; чверть не визначилася, а 19% не мають наміру залишати свої домівки. Респонденти чоловічої та жіночої статі однаково висловлюють намір евакуюватися – 51%. Респонденти чоловічої статі частіше не визначилися (28%), ніж жінки (23%), тоді як більше жінок не мають наміру евакуюватися (20%), ніж чоловіків (18%). Середній вік людей, які мають намір виїхати, нижче у порівнянні з тими, хто не має такого наміру, тоді як середній розмір сім'ї в них більше. Крім того, поширеність особливих потреб у сім'ї становить 35% серед тих, хто має намір виїхати або не визначився, тоді як серед тих, хто не має наміру виїжджати, цей показник зростає до 53%. Це підтверджує, що ті, хто залишається або чекає евакуації найдовше, є старшими за віком, часто сім'ями з однієї-двох людей, і демонструють більший рівень вразливості.

Намір евакуюватися у разі погіршення безпеки

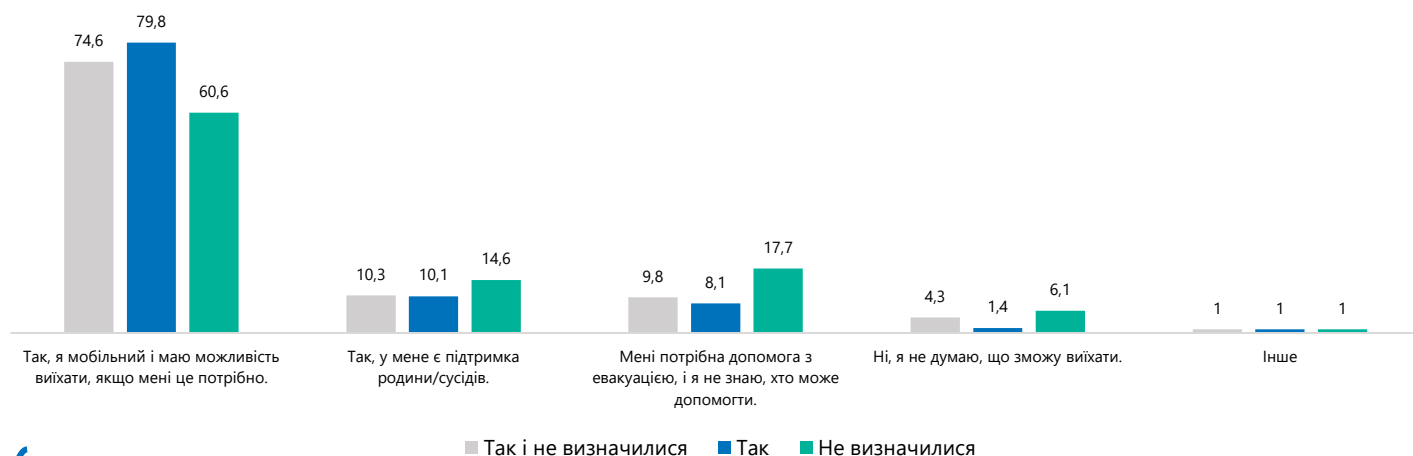
Намір евакуюватися: середній вік, розмір сім'ї, наявність особливих потреб

Із 19% респондентів, які не мали наміру евакуюватися, майже 30% сказали, що не знають, куди їхати, тоді як близько 26% наполягали на тому, що це їхній дім і що в них нічого не залишиться, якщо вони виїдуть. 13% сказали, що у своєму віці вони хочуть провести решту життя вдома. Середній вік таких респондентів становить 68 років. 8% хвилювалися, що їх не приймуть добре в іншому місці, а 3% були стурбовані тим, що якщо вони поїдуть, то ніколи не зможуть повернутися додому.

З 76% респондентів, які мають намір евакуюватися або не визначилися, переважна більшість, майже 85%, зможуть евакуюватися самостійно або за підтримки родини чи сусідів. Однак понад 14% респондентів зазначили, що їм знадобиться допомога для евакуації, але вони не знають, хто міг би їм допомогти, або навіть вказали, що не думають, що зможуть евакуюватися. Серед тих, хто має твердий намір повернутися, 90% кажуть, що зможуть евакуюватися, а майже 10% зазначають, що їм знадобиться допомога або вони взагалі не зможуть евакуюватися, тоді як серед тих, хто не визначився, це співвідношення становить 76% до 24%.

Можливість евакуації
Порівняння: Намір евакуюватися та невизначеність

Із 51% респондентів, які мають намір евакуюватися, майже 80% є мобільними та мають засоби для виїзду за потреби. 10% поклалися б на підтримку родини чи сусідів.

8% потребували б допомоги для евакуації, але не знають, хто міг би їм допомогти, а трохи більше 1% сказали, що не думають, що зможуть евакуюватися, хоча мають намір це зробити.

Із 25% респондентів, які не визначилися, чи евакуюватимуться вони, майже 61% є мобільними та мають засоби для виїзду, якщо їм це потрібно. Майже 15% поклалися б на підтримку родини чи сусідів, щоб зробити це.

Майже 18% потребували б допомоги для евакуації, але не знають, хто міг би їм допомогти, а понад 6% не думають, що вони взагалі могли б евакуюватися, навіть якби зрештою вирішили це зробити.

Вік та наявність особливих потреб, а також стать також мають значення серед тих, хто має намір повернутися або ще не визначився:

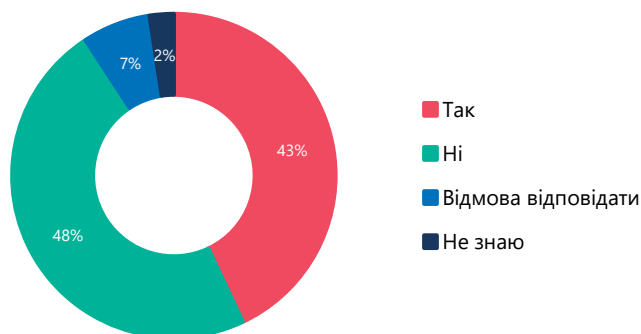
- З усіх респондентів, які планують евакуацію, та тих, хто ще не визначився, майже 20% респондентів старше 60 років потребують допомоги або вважають, що взагалі не можуть евакуюватися, тоді як про це повідомляють лише 11% респондентів молодшого віку. Серед тих, хто має намір повернутися, респонденти старше 60 років повідомляють про потребу в допомозі або про неможливість евакуації (18%), тоді як серед людей похилого віку, які ще не визначилися, цей показник вдвічі вищий – 36%.
- Наявність конкретної потреби також має значення: понад 21% тих, хто має намір або не визначився, повідомляють, що їм знадобиться допомога для евакуації або вони взагалі не можуть евакуюватися. Для тих, хто не визначився, цей показник значно вищий і становить 34%.
- Серед респонденток-жінок, які мають намір повернутися та не визначилися, понад 15% кажуть, що їм потрібна допомога для евакуації або вони взагалі не можуть евакуюватися, тоді як те саме повідомляють 12%

респондентів-чоловіків. Серед тих, хто не визначився, 28% респонденток-жінок кажуть, що їм потрібна допомога або вони взагалі не можуть евакуюватися, тоді як про це повідомляють 18% чоловіків.

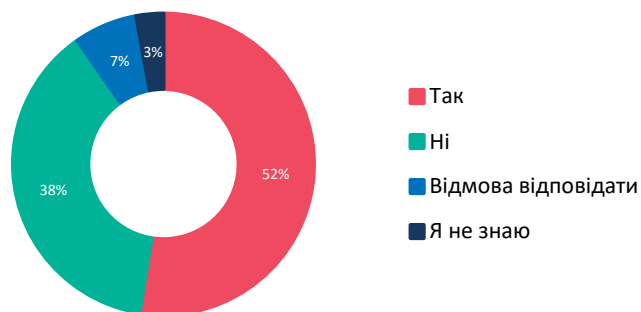
Психосоціальна безпека

43% респондентів повідомляють про занепокоєння щодо психічного здоров'я та психосоціальної безпеки (занепокоєння щодо ПЗПСБ), включаючи стрес, тривогу та депресію. Такі занепокоєння є вищими серед респонденток-жінок (44%) та дещо нижчими серед респондентів-чоловіків (40%). Серед респондентів старше 60 років ці занепокоєння мають вищий показник та становлять 48%, тоді як у молодших респондентів вони нижчі та становлять 40%. Серед респондентів з особливими потребами занепокоєння щодо ПЗПСБ значно вищі та становлять 52%. Вони особливо високі серед респондентів з хронічними захворюваннями (55%), людей з інвалідністю (50%) та особливо у сім'ях, як очолюються однією людиною (62%).

Занепокоєння щодо психічного здоров'я та психосоціальної безпеки
Загальні показники

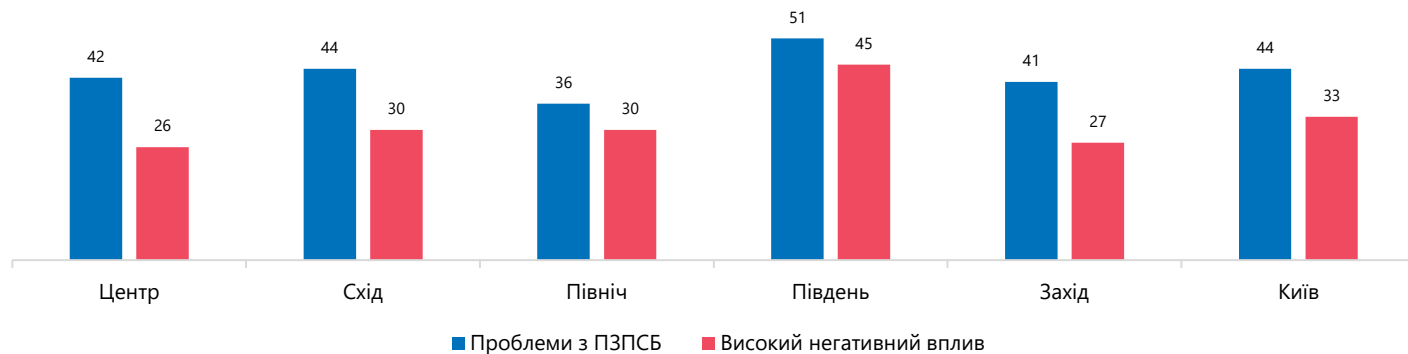
Занепокоєння щодо психічного здоров'я та психосоціальної безпеки
Сім'ї, де є член сім'ї з особливими потребами

43% респондентів, які повідомляють про занепокоєння щодо ПЗПСБ, відчувають різний рівень впливу: 60% сказали, що їхня психічна та психосоціальна безпека дещо постраждала, тоді як 31% респондентів відчувають значний негативний вплив, оскільки вони хвилюються щодня та досягають межі своєї стійкості. 9% повідомляють лише про незначний вплив.

- Жінки повідомляють про більший негативний вплив (34%), ніж респонденти-чоловіки (25%), тоді як 31% респондентів старше 60 років повідомляють про високий негативний вплив.
- 31% ВПО та людей, що повернулися, повідомляють про високий негативний вплив без суттєвої різниці між двома групами.
- Сім'ї, де є члени сім'ї з особливими потребами, відчувають більший негативний вплив на своє психічне здоров'я – 35%. Цей показник особливо високий для літніх людей з групи ризику (35%) та сімей, які очолюються однією людиною (38%), а також для тих, хто має хронічні захворювання (34%) та інвалідність (32%).
- Найбільший негативний вплив на психічне здоров'я та психосоціальну безпеку спостерігається серед безробітних (39%), що підкреслює важливість та зв'язок між економічною безпекою та психічним здоров'ям.

Занепокоєння щодо ПЗПСБ та високий негативний вплив у розрізі макрорегіонів

Занепокоєння щодо ПЗПСБ найвищі серед респондентів на Півдні, де 51% респондентів заявили, що поділяють такі занепокоєння. Крім того, негативний вплив ситуації на психічне здоров'я та благополуччя респондентів також найвищий на Півдні (45%).

Психічне здоров'я: наскільки добре ви справляєтеся?

74% респондентів, які повідомляють про занепокоєння щодо психічного здоров'я, кажуть, що добре або нормально справляються. Більшість вважають цю ситуацію складною для свого психічного здоров'я, але вони здатні адаптуватися. 18% респондентів кажуть, що вони ледве справляються, і вважають постійну війну та невизначеність стресовими та важкими для управління.

8% респондентів кажуть, що вони погано справляються або що їм вже бракує сил. Вони повідомляють про високий негативний вплив на своє психічне здоров'я та психосоціальну безпеку (69%).

ВПО та безробітні страждають дещо більше: майже 9% повідомляють, що вони погано справляються або ледве справляються. Респондентки-жінки також мають більше труднощів: понад 9% повідомляють, що справляються погано або ледве справляються (5% для чоловіків).

Наявність специфічних потреб має значення. Майже 10% респондентів з особливими потребами погано справляються або кажуть, що ледве справляються, включаючи людей з інвалідністю (9%) або людей похилого віку з групи ризику (12%). Найбільше труднощів мають сім'ї, які очолюються однією людиною: майже 42% кажуть, що погано справляються або ледве справляються з впливом на їхнє психічне здоров'я та психосоціальну безпеку.

Загалом, люди схильні використовувати позитивні механізми для подолання впливу ситуації на їхнє психічне здоров'я та психосоціальну безпеку, намагаючись зберегти

своє життя якомога більш нормальним, адаптовуючись, де це необхідно (42%), більше покладаючись на підтримку своїх сімей та громад (23%), а також більше спілкуючись з родиною та друзями (21%). Дехто намагається бути в курсі загальної ситуації в Україні, зазначаючи, що це допомагає їм бути краще підготовленими (6%), тоді як інші звертаються за професійною психічною допомогою (3%).

Про безпорадність або негативні механізми подолання, зокрема самоізоляцію, повідомляє відносно невелика кількість респондентів (2%). Це частіше зустрічається серед респондентів віком понад 60 років та в сім'ях, де є член сім'ї з особливими потребами (майже по 4% в кожному випадку). Для деяких груп респондентів з особливими потребами, зокрема тих, хто має хронічні захворювання (понад 4%), людей похилого віку з групи ризику (5%) або сімей, які очолюються однією людиною (10%), ці негативні механізми подолання особливо виражені. Крім того, лише невеликий відсоток людей планує переїхати в інше місце в межах України або навіть за кордон (1%).

Свобода пересування, документи та єдність сім'ї

Більшість респондентів (83%) повідомляють, що можуть користуватися свободою пересування в Україні (території, що тимчасово окуповані, не враховуються). Майже 15% повідомляють про деякі обмеження їхньої свободи пересування.

Респонденти-чоловіки повідомляють про більші обмеження свободи пересування – майже 20%, на відміну від жінок (12%). Респонденти з особливими потребами також засвідчують про більші бар'єри (17%). Обмеження особливо значні для людей з інвалідністю (18%), людей похилого віку з групи ризику та сімей, які очолюються однією людиною (по 24%). У той час як ВПО повідомляють про обмеження свободи пересування на рівні із загальною масою відповідей (15%), це питання менше турбує тих, хто повернувся, – про нього повідомляють 13%.

Основні **перешкоди для свободи пересування, про які повідомляється**: (а) пов'язані з безпекою, зокрема повітряні атаки, мобілізація або контрольно-пропускні пункти, (б) пов'язані з браком доступності громадської інфраструктури та транспорту, включаючи проблеми з фінансовою доступністю та обмеженнями можливості вільного пересування, зокрема через відсутність необхідних допоміжних засобів, та (в) проблеми з документацією.

- Ризик сигналу повітряної тривоги та повітряних атак є домінуючою причиною, що обмежує свободу пересування людей (44%). Він вищий для тих, хто повернувся, – 56%, а також для респонденток-жінок – 61% на відміну від респондентів-чоловіків (13%). Це менше турбує респондентів старше 60 років (33%) та людей з особливими потребами (29%), для яких більш поширені проблеми доступності та фінансової доступності.
- Майже 9% респондентів відзначають обмеження, пов'язані з проблемами доступності. Ці бар'єри є найвищими для ВПО – майже 10%, а також серед респонденток-жінок – понад 11%. Ці обмеження можливості вільного пересування є найвищими серед респондентів старшого віку (понад 60 років) – майже у 21%, а також серед тих, хто має особливі потреби, – майже у 19%, зокрема серед людей з інвалідністю (21%) та людей похилого віку з групи ризику (30%).
- Загалом, понад 13% респондентів не мають власного транспорту, а 4% не можуть дозволити собі громадський транспорт. ВПО повідомляють про відсутність власного транспорту (15%), тоді як обмеження щодо фінансової доступності громадського транспорту в них залишаються на рівні 4%. Люди старше 60 років повідомляють про відсутність власного транспорту (понад 29%), а 11% кажуть, що не можуть дозволити собі громадський транспорт, що демонструє найбільші обмеження мобільності через проблеми фінансової доступності. Респонденти з особливими потребами повідомляють про відсутність власного транспорту (15%), а 8% не можуть дозволити собі громадський транспорт. Це особливо помітно для людей з інвалідністю, які повідомляють про відсутність власного транспорту (16%) та про брак фінансової доступності громадського транспорту (13%), тоді як люди похилого віку з групи ризику повідомляють про відсутність власного транспорту (30%).
- Для респондентів чоловічої статі мобілізаційні ризики є головним обмеженням їхньої можливості вільно пересуватися в Україні, про що повідомляється майже у 36%. Це найактуальніше обмеження, що повідомляється цією групою.
- Щодо доступу до цивільних документів та документів, що посвідчують особу, опитування підтверджує, що респонденти на підконтрольних уряду територіях України не стикаються зі значними перешкодами для отримання документів. Проблеми з документами є серйозними для українців, які проживають на тимчасово окупованих територіях, а також серед нещодавно переміщених людей, включаючи евакуйованих.

Чи можете ви вільно пересуватися по Україні?*

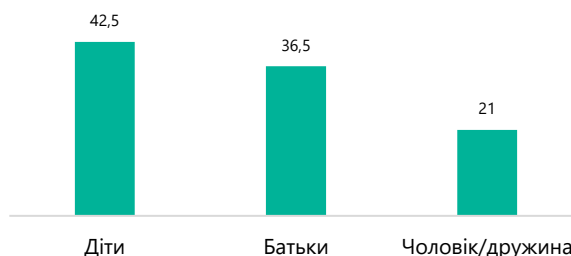
Основні перешкоди для свободи пересування

55% респондентів не стикалися з розлукою в сім'ї, тоді як **38% були розлучені з найближчими членами сім'ї**. Найчастіше респонденти перебувають у розлуці з однією дитиною або кількома своїми дітьми (43%), батьками (37%) або чоловіком/дружиною (21%). Респонденти у південному та західному макрорегіонах стикалися з розлукою в сім'ї частіше, про це повідомляють 41% та 44% людей відповідно. Хоча 3% респондентів повідомили, що сімейна розлука була добровільною, вимушене переміщення, як в межах України, так і за її межі, є основною причиною сімейної розлуки, про що повідомляють 63% та 15% відповідно. 14% повідомляють про розлуку через воєнні дії, зокрема найчастіше через мобілізацію.

Із ким ви в розлуці?

Права власності на житло, землю та майно

Права власності

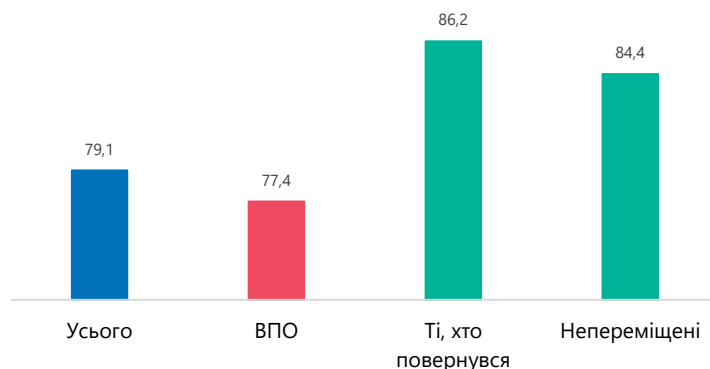
Більшість - **79% опитаних - мають будинок або квартиру** в Україні. Серед респондентів зі східних, північних та центральних макрорегіонів, а також з Києва, частка власників житла висока і становить від 81 до 82%; менша частка - серед респондентів з областей півдня (77%) та заходу (73%).

Власниками житла є більший процент респондентів старшого віку (старше 60 років) - 89%, ніж респондентів молодшого віку (73%). Серед **ВПО менша кількість власників житла - 77%**, що значно менше, ніж серед непереміщених осіб (84%), а також серед тих, хто повернувся до попереднього місця проживання (86%). Кількість власників помешкань серед респондентів чоловічої та жіночої статі майже однакова.

Власники житла

Власники житла за категоріями переміщення

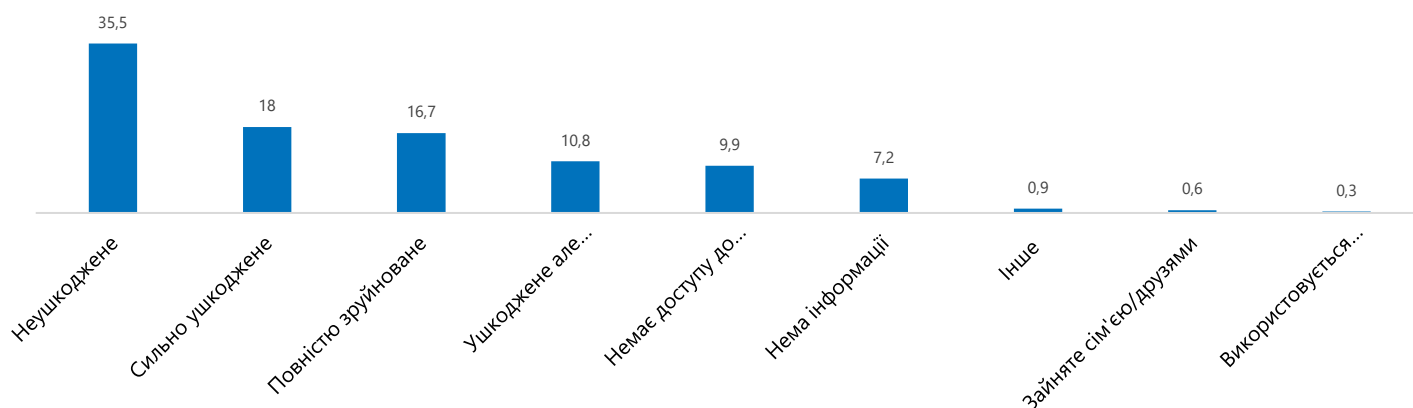
80% домовласників мають дійсне свідоцтво про право власності і їхня власність зареєстрована, тобто право власності підтверджено. 8% не мають або мають лише часткове підтвердження права власності, тоді як 4% респондентів заявили, що не впевнені. Частина респондентів не виявила бажання відповісти на це питання.

- Дійсні правовстановлюючі документи та реєстрацію власності мають 84% респондентів у віці старше 60 років, тоді як 7% з них відповіли, що не мають або мають лише часткову документацію про право власності та реєстрацію. Серед респондентів молодшого віку документи про право власності та реєстрацію мають 76%, а 8% не мають таких документів зовсім або мають лише частину потрібних документів.
- У той час як 80% ВПО, які володіють житлом, повідомили про наявність належної документації та реєстрації, у 9% їх немає. На відміну від цього, лише 3% людей, що повернулися, повідомляють про відсутність документів або наявність лише частини документів.

Стан житла

У понад третини опитаних, майже 36%, житло неушкоджене. 17% повідомляють, що їхнє помешкання повністю зруйноване, а ще 10% не можуть отримати доступ до свого житла через тимчасову окупацію частин України. 18% опитаних відзначають, що їхнє житло частково зруйноване, а 11% - що воно пошкоджене, але придатне для проживання. 7% опитаних не мають відомостей про стан своїх осель.

Стан будинку/квартири

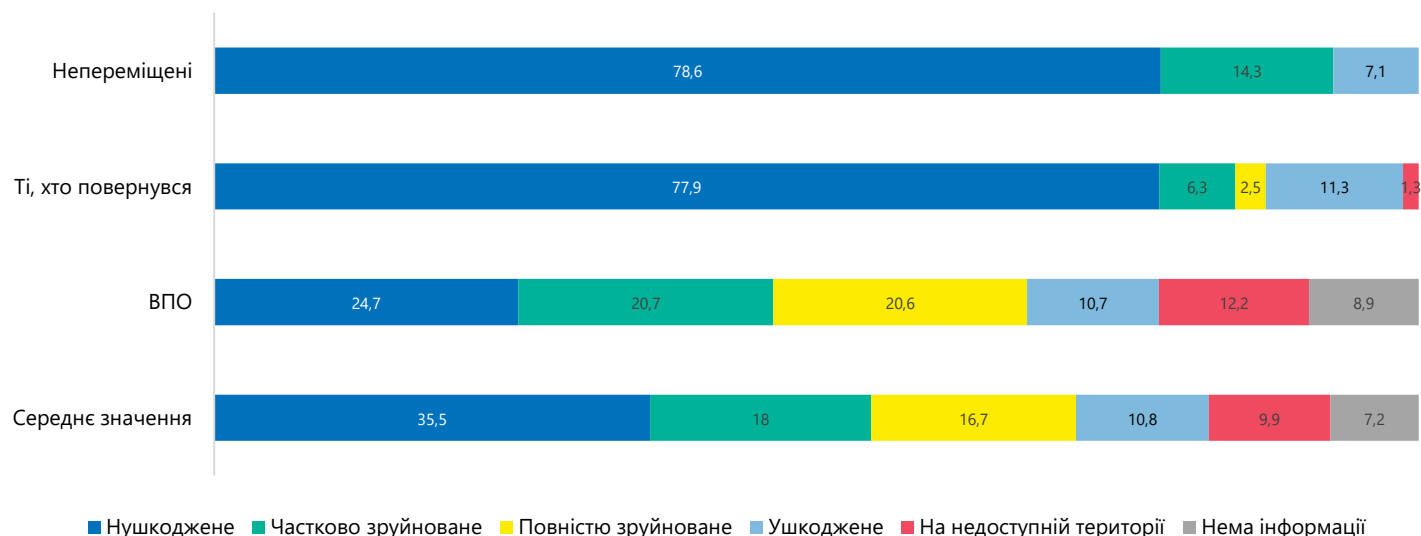

Хоча серед респондентів старше 60 років кількість власників житла більша, ніж серед респондентів молодшого віку, житло у їхній власності частіше зазнає ушкоджень (27%), ніж у молодших власників житла (40%). За отриманими відповідями, у старших за віком людей також на 10% більша кількість повністю зруйнованих осель (23%), ніж у молодших домовласників (13%).

Оцінка стану помешкань показує суттєві відмінності між станом житла у власності ВПО та житла у власності інших непереміщених респондентів. ВПО повідомляють про малу кількість осель, які не отримали пошкоджень – вона менше 25%, тоді як непошкодженими є 78% помешкань людей, які повернулися, та 79% респондентів, що не

переміщувалися. Повне та часткове руйнування житла також частіше відзначалося серед респондентів з числа ВПО. Вони також частіше повідомляли про відсутність доступу до житла через тимчасову окупацію.

Стан помешкання відповідно до ситуації з переміщенням

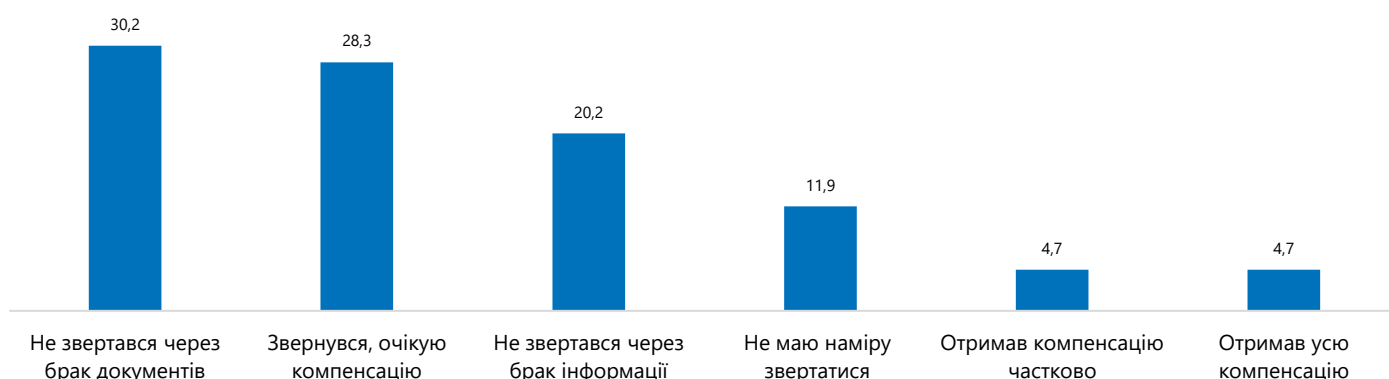

Тому ВПО не тільки повідомляють про меншу кількість осель у своїй власності та про частішу відсутність або неповну кількість документів на право власності. Ці показники також демонструють викликані переміщенням ризики для можливості відновити свої житлові права через рівень пошкоджень та руйнувань, а також тимчасову окупацію. Це є додатковим ускладненням очевидної соціально-економічної вразливості ВПО, згаданої вище. У той же час люди, які повернулися, відзначають високий процент власності на житло, при цьому їхня нерухомість лишається в основному не пошкодженою. Це свідчить про важливість наявності житла для сталого повернення.

Доступ до компенсацій

Близько 10% респондентів, нерухоме майно яких було пошкоджене або зруйноване, повідомили, що отримали повну або часткову компенсацію його вартості. Понад 28% респондентів повідомили, що звернулися за компенсацією, але ще не отримали жодного платежу. Відсутність відповідної документації є бар'єром для доступу до компенсації для понад 30% респондентів, як і незнання порядку отримання компенсації (20%).

Відшкодування за пошкоджене або зруйноване житло

- Ці бар'єри є ще більшими для респондентів з числа ВПО, майже 32% з яких повідомляють про відсутність необхідних документів, а 21% не обізнані з порядком отримання виплат.
- Менша кількість жінок-респонденток (28%), ніж респондентів-чоловіків (35%) повідомили про відсутність необхідних для отримання компенсації документів. Відсутність обізнаності щодо того, як подати заявку на компенсацію, є вищою серед респондентів-жінок (21%), ніж серед чоловіків (19%).

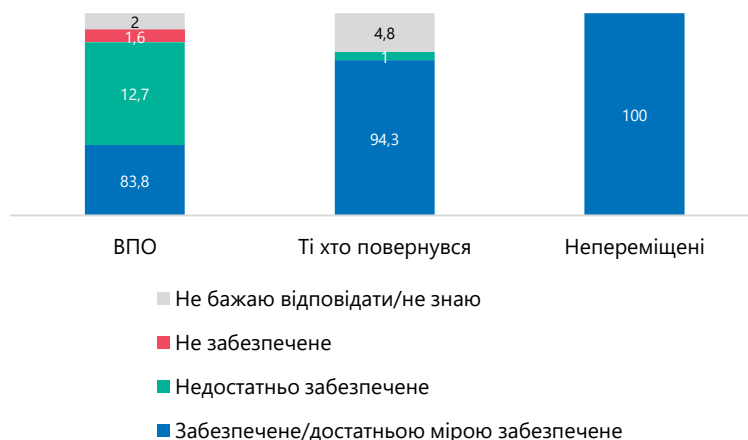
- Відсутність відповідної документації, а також обізнаності про те, як подати заявку на компенсацію, також є вищою серед респондентів старшого віку, які повідомляють, що не мають відповідних документів (34%) та не знають, як подати заявку (22%), тоді як для молодих респондентів це становить 27% та 19% відповідно.

Трохи більше половини респондентів, помешкання яких було пошкоджене або зруйноване (51%), зареєстрували пошкодження у [національному та/або міжнародному реєстрі збитків](#). 49% опитаних не зробили цього або тому, що не побажали (15%), або тому, що не знали, як це зробити (34%).

Гарантія права оренди житла

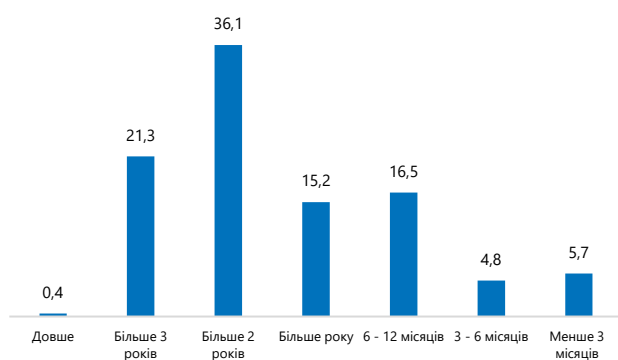
Переважає більшість (84%) респондентів, які проживають у родичів або друзів, винаймають житло або потрапили до місць тимчасового проживання (МТП) для внутрішньо переміщених осіб (ВПО), зазначають, що їх право оренди і проживання забезпечене або достатньо достатньою мірою забезпечене. Невпевненість відзначається на мінімальному рівні. Для 12% їхня безпека прав оренди і проживання є невизначеною, а для майже 2% респондентів вона є дуже слабкою, оскільки вони піддаються ризику виселення. Незважаючи на високий процент свідчень щодо гарантованості прав винаймача житла, майже 55% опитаних відзначають, що термін їхньої оренди документально підтверджується лише усною угодою. Письмовий договір мали 40% опитаних, тоді як 2% респондентів не мали документації.

Гарантія права оренди житла в залежності від ситуації з переміщенням

Ризики, пов'язані з забезпеченням права оренди, зокрема ризик виселення або зловживань по відношенню до орендаря, здебільшого торкаються ВПО, оскільки більшість тих, хто повернувся, а також непереміщених респондентів проживають у власних помешканнях. Ті, хто проживають не у власному житлі, зазначають значно вищий рівень безпеки права на оренду житла порівняно з ВПО.

Як довго ви проживаєте у МТП?

процент тривалості проживання в МТП респондентів вразливих категорій.

Проживання у МТП та бар'єри для виїзду з них

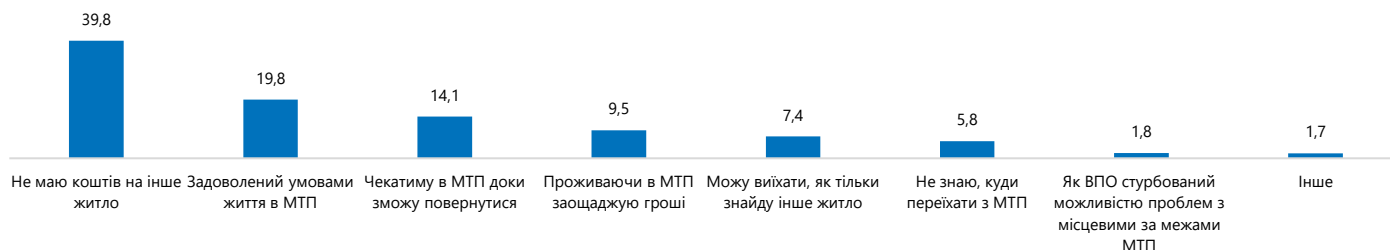
У [Швидкій оцінці збитків і потреб - 4](#) (текст Оцінки - англ. мовою) зазначається, що ВПО в місцях тимчасового проживання, які є формою їх розміщення у крайньому випадку, є особливо вразливою категорією.

- Майже 90% опитаних прожили у МТП більше 6 місяців.
- 73% респондентів провели в МТП вже більше року. По сім'ях, у яких є люди вразливих категорій, цей показник перевищує 75%.
- Понад 36% респондентів проживають у МТП 2 роки і більше, при цьому з числа опитаних людей вразливих категорій 2 роки і довше у МТП проживають 38%.
- Понад 21% опитаних прибули до МТП на початку збройного конфлікту і досі, через 3 роки, продовжують проживати у місцях тимчасового проживання. Такий же

Вартість інших варіантів житла є найбільшою перешкодою для виїзду з МТП (40%), при цьому майже 20% респондентів заявили, що почуваються в МТП комфортно, а 14% - що просто мешкають там в очікуванні повернення до попередніх місць проживання. 10% залишаються в МТП, щоб заощадити гроші, тоді як понад 7% планують переїхати, як тільки знайдуть інше місце. Близько 6% не знають, куди переїжджати, а 2% стурбовані можливими проблемами з мешканцями громади, якщо вони жили б за межами МТП.

- Наявність вразливостей є перешкодою для переїзду з МТП в інші види житла. Найбільшою є доступність вартості житла, що було відзначено понад 43% опитаних.
- Респонденти похилого віку (7%) та люди вразливих категорій (8%) також частіше відзначали, що не знали, куди їм можна було б переїхати.

Перешкоди для виїзду з місць тимчасового проживання

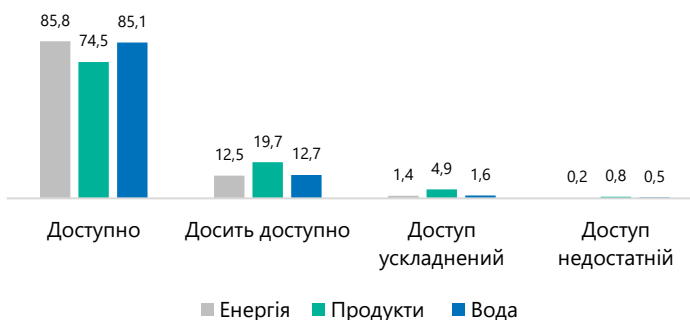
Доступ до можливостей задовольнити основні потреби - в енергії, продуктах харчування, воді

В цілому, більшість респондентів повідомляють про хороший або задовільний доступ до енергії, харчів та води протягом останніх 3 місяців, і лише невеликий відсоток респондентів повідомив про труднощі або недостатній доступ (2% - до енергії та води, 6% - до продуктів харчування).

Гостріше відчують проблеми з доступом до енергії, харчів та води респонденти, які є безробітними та належать до вразливих категорій.

- Труднощі з доступом до енергії відзначили 3% безробітних респондентів, 8% відзначили труднощі з харчовими продуктами та 4% - з водою.
- Повідомляється, що труднощі з доступом до енергії для респондентів вразливих категорій відзначили понад 2% таких респондентів, 10% відзначили труднощі щодо продуктів харчування та 3% - щодо води.
- Крім того, ВПО та респонденти старше 60 років відзначили більші труднощі з доступом до харчів, ніж у середньому - відповідно понад 6% та 7% респондентів.

Рівень доступу до енергії, продуктів, води

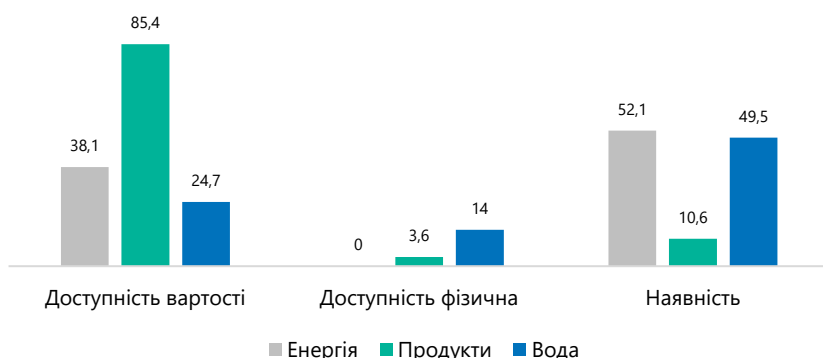
Серед респондентів на півдні посилюються проблеми з доступом до можливостей задоволення базових потреб: 8% повідомляють про проблеми з доступом до енергії, 12% - про труднощі з доступом до продуктів харчування та майже 9% - з доступом до води. Проблеми з доступом до продуктів також гостріше відчуються у східних областях - майже 7%.

- В цілому, на запитання про основні проблеми з ресурсами, які потрібні територіальним громадам для прийому та інтеграції ВПО, 166 ключових інформаторів у 50 громадах поставили продукти харчування на 4 місце серед основних викликів, енергозабезпечення - на 9 місце, а водопостачання - на 11-е місце.
- Для 44 ключових інформаторів у громадах уздовж лінії конфлікту забезпечення водою є більш складним, посівши 6-е місце, тоді як забезпечення енергією та продовольством є менш складними, займаючи 10 та 11 місця

- Доступна вартість є найбільшою перешкодою доступу до продуктів харчування – це засвідчили понад 85% опитаних. Вартість є також другим за складністю бар'єром у доступі до енергії та води – at 38% and 25% respectively

- Близько половини респондентів, які відзначили бар'єри доступу до енергії та води, свідчать, що це пов'язано з відсутністю достатньої кількості енергії та води. Близько 11% респондентів відзначають те ж саме щодо продуктів харчування.

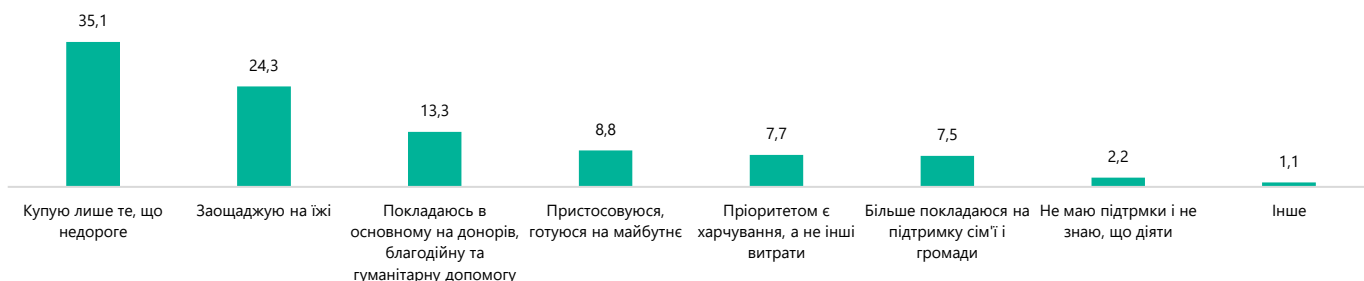
Бар'єри при доступі до енергії, продуктів харчування, води

- Відносно небагато респондентів стикаються з фізичними бар'єрами доступу до води (14%) та харчів (4%).
- Крім того, близько 10% з недостатнім або важким доступом до води, кажуть, що це пов'язано з низькою якістю води.

6% респондентів, які стикаються з труднощами або недостатнім доступом до харчових продуктів, застосовують ряд механізмів для усунення бар'єрів.

Усунення бар'єрів доступу до продуктів харчування

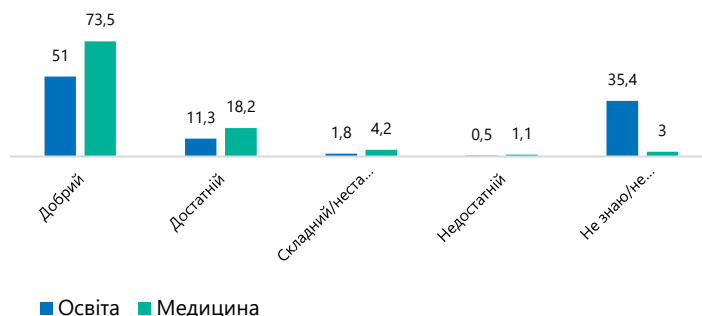
Та невелика кількість респондентів, які мають труднощі або недостатній доступ до енергії, як правило, використовують позитивний механізм подолання проблем шляхом коригування свого стилю життя (46%), частішого використання допомоги від сім'ї та від громади (15%), намагаються залишатися в курсі подій (10%), спілкуються та проводять більше часу з сім'єю та друзями (8%) або шукають професійної психосоціальної підтримки (5%). Близько 11% кажуть, що відчують себе безпорадними і не знають, що робити, а 1% використовує самоізоляцію як засіб подолання проблем. Що стосується механізмів реагування на важкий або недостатній доступ до води, одна третина заявила, що вони пристосовують свої потреби до змін ситуації та готуються до можливих варіантів її розвитку, тоді як 31% скорочують використання та споживання води. 19% респондентів зазначило, що вони більше залежать від підтримки з боку сім'ї та громади, а 5% - від пожертвувань та гуманітарної підтримки. 6% сказали, що не знають, що робити і не мають підтримки.

Доступ до основних послуг: охорона здоров'я та освіта

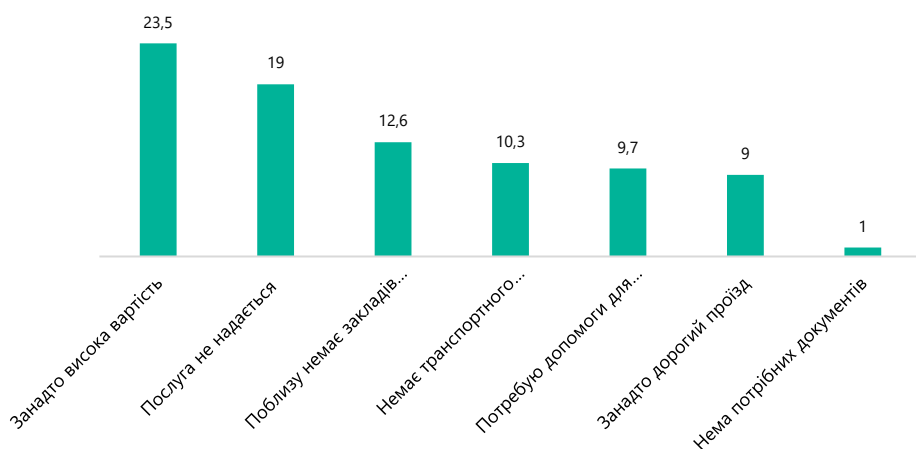
Респонденти повідомляють, що протягом останніх трьох місяців забезпечений добрий або досить добрий доступ до послуг освіти та медичних послуг. Лише невелика кількість респондентів, відповідно 2% та 5%, повідомляють про труднощі з недостатнім доступом до цих базових послуг.

- Бар'єри на шляху до послуг освіти вищі у східних областях (3%) та на півдні (8%), а також для сімей, у яких хтось із членів належить до вразливих категорій (3%).
- Бар'єри в доступі до послуг медичної допомоги вищі у південних регіонах (12%), а також для респондентів у віці старше 60 років (6%) та сімей, у яких є люди з інвалідністю (9%). Бар'єри у цій сфері відзначили також 5% ВПО та тих, хто повернувся до попередніх місць проживання.

Рівень доступу до базових послуг: освіта та охорона здоров'я

Основні бар'єри при доступі до медичних послуг

З 5% респондентів, доступ яких до медичної допомоги ускладнений або недостатній, бар'єри пов'язані з вартістю послуг та медикаментів, доступністю та наявністю необхідних послуг. Конкретні бар'єри доступності включають відсутність транспорту, недоступність транспорту або відсутність необхідної документації.

Відповідаючи на ці виклики, 23% респондентів заявили, що вони намагаються обійтися тим, що вони мають або здатні використати (16%). Інші опитані зазначили, що для отримання додаткової підтримки вони все більше покладаються на допомогу сім'ї (21%), гуманітарну підтримку (11%) або допомогу від громади (7%). Однак понад 11% опитаних кажуть, що не знають, що

■ Загалом, відповідаючи на запитання про основні проблеми з потенціалом для прийому та інтеграції ВПО, 166 ключових інформаторів у 50 громадах поставили охорону здоров'я та освіту, відповідно, на 3 і 5 місця у переліку основних викликів.

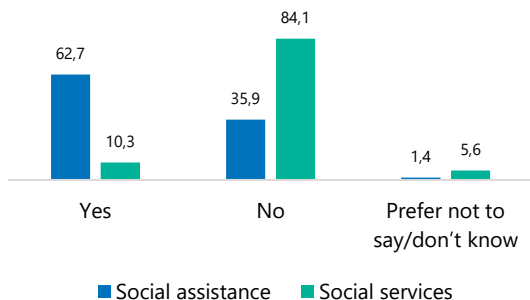
■ 44 ключових інформатори у громадах уздовж лінії конфлікту оцінили надання послуг освіти як дещо складніше завдання для спроможностей громад, поставивши його на четверте місце серед головних викликів.

робити або куди звернутися за допомогою, а 8% кажуть, що наразі просто пораються без необхідних послуг.

Доступ до державної соціальної допомоги та послуг

Майже 63% опитаних заявили, що отримують якийсь із видів соціальної допомоги від держави, тоді як 10% опитаних отримують принаймні одну державну соціальну послугу.

Чи ви у даний час отримуєте соціальну допомогу або послуги?

- 68% опитаних ВПО у даний час отримують соціальну допомогу (+5%). При цьому серед людей, які повернулися, 42% повідомляють про отримання соціальної допомоги, а серед непереміщених цей показник становить 50%.
- 93% опитаних старше 60 років отримують соціальну допомогу (+30%).
- Отримують соціальну допомогу 78% домогосподарств, у яких є член сім'ї з інвалідністю (+15%). Ця кількість зростає для людей з інвалідністю та людей похилого віку, які входять до груп ризику (по 84%).

- 12% опитаних ВПО отримують соціальні послуги (+2%). При цьому 5% людей, які повернулися, та 9% непереміщених засвідчують отримання соціальних послуг.
- Майже 15% опитаних старше 60 років отримують соціальні послуги (+4%).
- Отримувачами соціальних послуг є майже 14 % домогосподарств з членом сім'ї з інвалідністю (+3%). Показник зростає для людей з інвалідністю (16%), літніх людей у групах ризику (17%) та сімей з одним із батьків (16%).

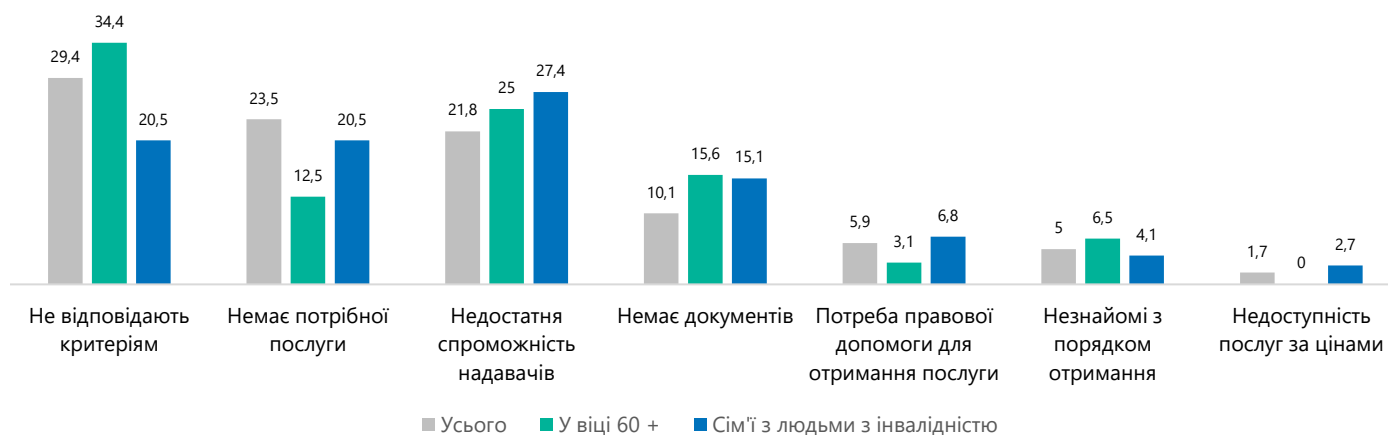
Соціальна допомога: З 63% респондентів, які отримують соціальну допомогу, основними трьома видами допомоги є грошова допомога ВПО (46%), пенсія за віком (35%) та пенсія по інвалідності (13%).

З тих, хто не отримує жодної соціальної допомоги, 9% повідомляють, що стикаються з бар'єрами. Ці бар'єри торкаються більшого проценту людей з числа ВПО (12%), літніх людей старше 60 років та респондентів домогосподарств з членами сім'ї з інвалідністю (по 17%).

- Для більшості таких респондентів (78%) ці бар'єри стосуються їх відповідності критеріям для отримання допомоги. Від 1% до 2% респондентів стверджують, що вони стикаються з іншими бар'єрами, зокрема не знають, як подати заявку; не можуть отримати доступ до системи державних послуг, щоб подати заявку; не мають необхідних документів або потребують юридичної допомоги. Відзначається також тривалий час очікування.
- Останні з зазначених бар'єрів перешкоджають більшим кількостям респондентів у віці старше 60 років та респондентів з інвалідністю. Примітно, що понад 7% респондентів старшого віку не мають необхідних документів для звернення за соціальною допомогою, а 5% не знають, як звернутися, і потребують юридичної допомоги для цього. Тривалий час очікування є перешкодою для майже 4% респондентів похилого віку. Серед респондентів, які мають члена сім'ї з інвалідністю, цими бар'єрами є відсутність необхідних документів та обізнаність про те, як звернутися за соціальною допомогою (по 4% респондентів).

Соціальні послуги: 3% тих, хто не отримує соціальні послуги, стикаються з бар'єрами у доступі до соціальних послуг, з незначним підвищенням цього показника серед ВПО, а також серед сімей, у яких є люди з інвалідністю. Слід зазначити, що типи бар'єрів відрізняються для респондентів старше 60 років та для людей з інвалідністю. Зокрема, обидві категорії респондентів відзначають недостатню спроможність надавачів соціальних послуг надати певні види потрібних соціальних послуг, а також проблему відсутності відповідних документів для отримання відповідної соціальної послуги.

Основні бар'єри для доступу до соціальних послуг
Літні люди та люди з інвалідністю

Кращі практики: кілька ключових інформаторів зазначили, що вони сформували мобільні групи для кращого охоплення найбільш вразливих членів громади, навіть людей з інвалідністю. Ключові інформатори також підкреслили важливість ролі громади та членів громади у наданні додаткової підтримки та у допомозі людям зорієнтуватися в громаді. Послуги соціального таксі часто згадуються як особливо цінні, оскільки вони дозволяють людям з обмеженою мобільністю отримувати доступ до доступних послуг, зокрема завдяки перенаправленням. Крім того, важливою практикою вважалося підвищення обізнаності, особливо серед новоприбулих, про те, які послуги існують та як до них можна отримати доступ. Кілька ключових

- 166 ключових інформаторів у 50 громадах у відповідь на запитання про основні проблеми зі спроможністю по прийому та інтеграції ВПО поставили обмеження спроможності з надання соціальних послуг на 8 місце серед інших основних викликів. У громадах, які не розташовані уздовж лінії конфлікту, обмеженість спроможностей посіла більш високий рейтинг, займаючи 7-е місце.
- 18% ключових інформаторів підтверджують, що у їхній громаді надаються всі 18 базових соціальних послуг, а ще 57% зазначили, що надаються майже всі базові послуги. 21% ключових інформаторів зазначили, що в їхній громаді надається лише кілька необхідних базових послуг, або послуги зовсім відсутні. 44 респонденти по 36% прифронтових громад відзначили, що надаються лише деякі необхідні соціальні послуги.
- Серед часто згадуваних соціальних послуг, які не надаються - підтримуване проживання, переклад мовою жестів, тимчасове розміщення, соціальна адаптація, догляд на дому та догляд за дітьми, фізична підтримка людей з інвалідністю, медіація, а також надання послуги по догляду за дітьми недалеко від місця проживання сім'ї.
- Відсутність адекватних приміщень, відсутність необхідних людських ресурсів та спроможностей /досвіду для надання певних соціальних послуг, а також недостатність ресурсів згадуються як основні причини проблем з наданням ряду соціальних послуг. Ключові інформатори також зазначають, що в їхній громаді занадто мало потреби в деяких послугах і легше звертатися до сусідньої громади. У деяких громадах уздовж лінії конфлікту умови безпеки також не дозволяють надавати певні соціальні послуги.
- За словами ключових інформаторів, дві основні групи, на які впливає обмеженість надання соціальних послуг, це люди з інвалідністю (32%) та люди похилого віку (31%).

інформаторів також відзначили, що співпраця та ефективні перенаправлення від Центрів надання адміністративних послуг, а також від партнерських гуманітарних організацій є цінними у вирішенні проблем спроможностей надання послуг.

Доступ до працевлаштування

63% респондентів є працездатного віку. Майже 38% повідомили, що працюють (29% повний робочий день, 4% неповний робочий день, 4% самозайняті), тоді як майже 19% повідомили, що не мають роботи. З них більшість, 80%, не зареєстровані в державній службі зайнятості. Ключові інформатори з 50 громад зазначають, що працевлаштування є другим за важливістю викликом у їхній громаді під час розміщення та інтеграції ВПО.

66 % опитаних жінок та 56 % опитаних чоловіків — особи працездатного віку. Серед респонденток понад 20% не мають роботи, тоді як серед респондентів-чоловіків цей показник на 5% нижчий. 51% респондентів у домогосподарствах, де є особа з особливими потребами, є працездатного віку. З них 18% не мають роботи.

З респондентів, які мають роботу, 11% повідомляють, що стикалися з перешкодами у пошуку роботи. Такі бар'єри були вищими для жінок (12%) та нижчими для чоловіків (9%). ВПО (13%) та респонденти з особливими потребами (14%), особливо ті, хто має хронічні захворювання (18%) або домогосподарства з одним головою сім'ї (15%), також заявили, що стикаються з більшими перешкодами. Приватні мережі та гнучкість допомогли 62% подолати ці бар'єри та знайти роботу. Для інших, переїзд в інші місця, підтримка регіональних служб зайнятості, перекваліфікація та навіть юридична допомога допомогли подолати перешкоди у працевлаштуванні, з якими вони стикалися.

Як вам вдалося подолати перешкоди та знайти роботу?
Основні стратегії

Понад половина, 52% з тих, хто повідомляє про відсутність роботи, наразі не шукають роботу.

- Основними причинами відмови від пошуку роботи є обов'язки щодо догляду за дітьми та іншими особами, які потребують догляду, що становить понад 36%. 45% респонденток не шукають роботу через обов'язки по догляду, тоді як 10% чоловіків не можуть шукати роботу з цієї причини.
- 21% не шукають роботу через стан здоров'я, цей показник ще вищий серед респондентів-чоловіків і становить майже 25%. Близько 10% респондентів зазначають, що вони не шукають роботу, оскільки їх не розглядатимуть через вік, тоді як 8% мають інвалідність, яка заважає їм працювати. Ці дві причини частіше зазначали чоловіки-респонденти — 19% і 12% відповідно, а також ВПО — 12% і 9% відповідно.
- Майже 3% сказали, що просто чекають, поки зможуть повернутися додому, тоді як інші (3%) не шукають роботу через страх мобілізації (9% серед респондентів-чоловіків) та через проблеми з психічним здоров'ям (2%). Один відсоток не шукає роботу, оскільки

36% безробітних наразі шукають роботу.

- Стосовно перешкод для працевлаштування, третина респондентів каже, що просто немає доступних робочих місць. 13% сказали, що не мають необхідного досвіду роботи та навичок для доступних вакансій.
- Майже 24% респондентам важко знайти роботу, яка забезпечує необхідну гнучкість для виконання обов'язків з догляду. З цією перешкодою стикаються 30% респонденток, тоді як серед респондентів-чоловіків цей показник становить 2%.
- 8% потребують допомоги у пошуку роботи та не знають, де її отримати, а 4% не знають, де отримати інформацію про доступні вакансії. 9% ВПО повідомляють, що їм потрібна допомога у пошуку роботи, але вони не знають, де її отримати.
- 4% респондентів повідомляють про виключення та дискримінацію, а 2% стикаються з правовими перешкодами у пошуку роботи. Обидва чинники є більш вираженими серед чоловіків-респондентів (7% і 8%) та серед респондентів із особливими потребами (8% і 5% відповідно).

Щоб подолати ці перешкоди, 57% респондентів намагаються отримати більше інформації, 25% звертаються за підтримкою до регіонального центру зайнятості, а 10% звертаються за підтримкою до інших членів громади. Майже 2% розглядають можливість переїзду в інше місце, щоб знайти роботу. Понад 5% респондентів кажуть, що стикаються з виключенням та дискримінацією під час пошуку роботи.

7% респондентів взяли участь у програмах перепідготовки або підвищення кваліфікації. З них 40% були запропоновані урядом, а 46% – неурядовими організаціями. 90% респондентів не брали участі в таких програмах. Більшість (59%) кажуть, що їх не цікавлять такі програми, тоді як 14% не мають часу, а 10% – грошей для участі. 8% кажуть, що не мають інформації про такі програми.

Доступ до фінансових постачальників та цифровий доступ

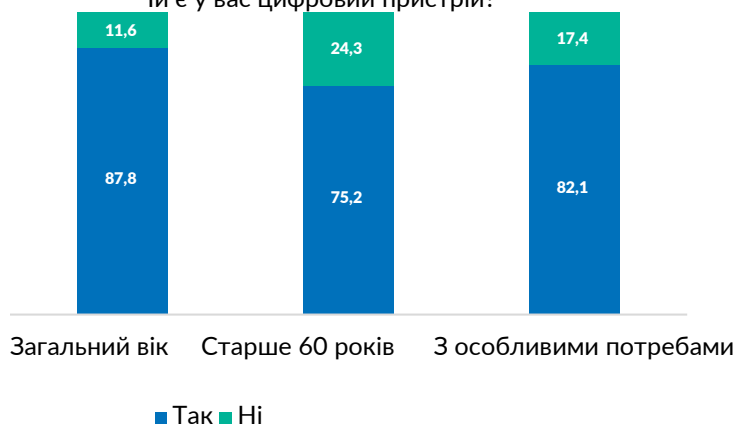
Цифровий доступ

Загалом, майже 88% респондентів мають цифровий пристрій, тоді як 12% його не мають. Відсутність цифрових пристроїв підвищена на один відсоток серед респондентів-ВПО та понад 3% серед тих, хто проживає в місцях тимчасового проживання, і ще більше серед респондентів похилого віку (24%), а також тих, хто має особливі потреби (17%). Рівень доступу до цифрових пристроїв серед респондентів Центрального, Східного та Південного регіонів є нижчим (13–14%) порівняно з іншими регіонами.

- Переважна більшість тих, хто має цифровий пристрій, мають хороший або принаймні середній рівень підключення, і лише 1% повідомляє про недостатній рівень підключення для належного використання свого цифрового пристрою. Такі труднощі зі зв'язком утримують вищі в південному регіоні (3%).
- 90% тих, хто має пристрій, не мають проблем з його використанням. 9% повідомляють про певні труднощі через обмежену грамотність та інвалідність, і майже 2% стикаються з багатьма труднощами у його використанні

з цих причин. Люди похилого віку старше 60 років повідомляють про збільшення труднощів у використанні своїх цифрових пристроїв майже вдвічі, майже 4%.

Чи є у вас цифровий пристрій?

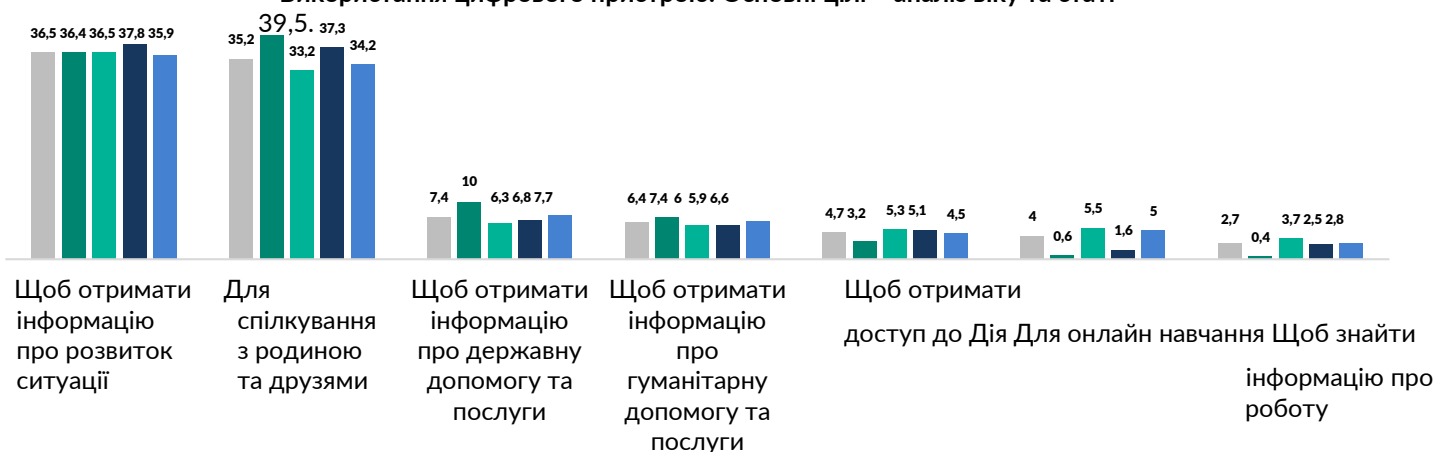

Особи, що повернулись, схильні частіше за інших використовувати свої цифрові пристрої для отримання інформації про розвиток ситуації, для доступу до застосунку Дія, а також для онлайн навчання та отримання інформації про працевлаштування. ВПО повідомляють про частіше використання своїх цифрових пристроїв для отримання інформації про урядову та гуманітарну допомогу та послуги.

Використання цифрового пристрою: Основні цілі

Використання цифрового пристрою: Основні цілі – аналіз віку та статі

■ Загалом ■ Понад 60 років ■ Менше 60 років ■ Чоловік ■ Жінка

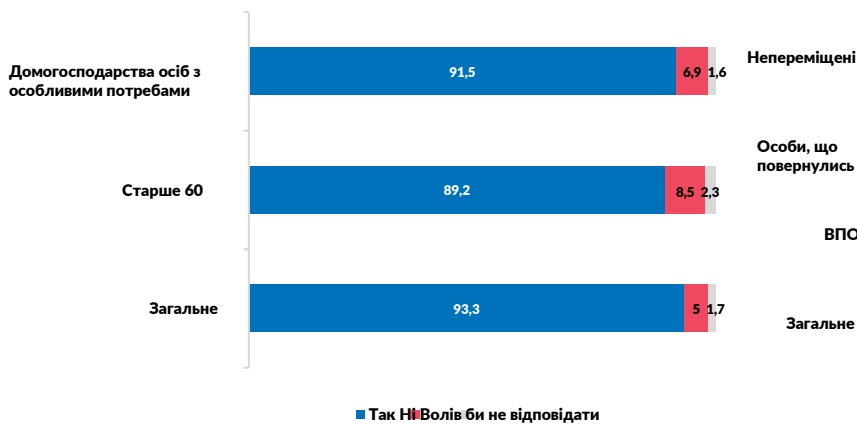
- **Вікові відмінності** Попит на цифрові пристрої полягав, головним чином, у використанні їх для особистого спілкування, отримання інформації про урядову та гуманітарну допомогу та послуги, що посилюється у респондентів старше 60 років. Молодші респонденти частіше використовують цифрові пристрої для доступу до застосунку Дія, для онлайн навчання та отримання інформації про працевлаштування.
- **Чоловіки** респонденти частіше використовують свої цифрові пристрої для отримання інформації про розвиток ситуації та для особистого спілкування, а також для доступу до застосунку Дія. **Жінки** респонденти частіше використовують цифрові пристрої для отримання інформації про урядову та гуманітарну допомогу та послуги, а також для онлайн навчання.
- Респонденти з **конкретними потребами** також частіше використовують свої цифрові пристрої для отримання інформації про урядову та гуманітарну допомогу та послуги, по 8% кожен. Домогосподарства, очолювані одним головою, мають один із найвищих показників використання цифрових пристроїв для отримання інформації про гуманітарну допомогу – понад 11%.

Доступ до фінансових послуг

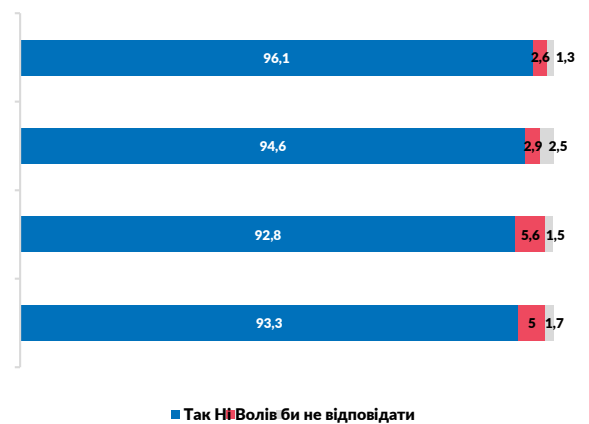
Загалом, понад 93% респондентів мають доступ до фінансових послуг, таких як банки, пошта або онлайн, тоді як 5% його не мають, 2% не відповіли.

- Особи, що повернулися, та респонденти, які не є переміщеними особами, мають більший доступ до фінансових послуг – 95% та 96% відповідно, тоді як для ВПО він нижчий за 93%, і навіть нижчий за 92% для тих, хто проживає в місцях тимчасового проживання.
- Респонденти-жінки повідомляють про на 4% вищий рівень доступу до фінансових послуг, ніж респонденти-чоловіки.
- Вікові відмінності ще більш суттєві: майже 9% респондентів старше 60 років повідомили про відсутність доступу до фінансових послуг, що втричі більше, ніж серед молодших респондентів (3%).
- Респонденти з особливими потребами у своїх домогосподарствах повідомляють про відсутність доступу до фінансових послуг (7%), тоді як цей показник залишається на рівні 4% для інших. Люди похилого віку, які перебувають у групі ризику, повідомляють про особливо високий рівень відсутності доступу до фінансових послуг, який становить майже 11%.
- Відсутність доступу до фінансових послуг дещо підвищена серед респондентів на Сході та Заході на рівні 5% та 6%, і є найвищою серед респондентів у північному макрорегіоні та становить понад 7%.

Доступ до фінансових послуг: літній вік та

Доступ до фінансових послуг залежно від ситуації

Респонденти, які мають доступ до фінансових послуг, використовують їх здебільшого для здійснення платежів або покупок (44%), отримання соціальної допомоги (30%), отримання або надсилання грошей (20%) або отримання гуманітарної допомоги (6%). Для загалом 5% респондентів, які не мають доступу до фінансових послуг, основними перешкодами є брак знань про те, як ними користуватися (59%), обмеження фізичного доступу до постачальників послуг (17%), брак інформації про фінансові послуги (9%), а також відсутність необхідних документів (5%)

Фінансові послуги: основне використання

Основні бар'єри у доступі до фінансових послуг

ВПО повідомляють про підвищене використання фінансових послуг для отримання державної соціальної допомоги (32%) та гуманітарної допомоги (7%), тоді як ті, хто повернувся, частіше використовують фінансові послуги для платежів та покупок (51%), а також для отримання або надсилання грошей (25%). Для порівняння, вони використовують їх на 12% менше, ніж ВПО, для отримання державної соціальної допомоги (2%), та на 4% менше для отримання гуманітарної допомоги (3%). Респонденти старше 60 років більше покладаються на фінансові послуги для отримання державної соціальної допомоги (45%), як і респонденти з особливими потребами (37%), зокрема, особи з інвалідністю (39%), люди похилого віку з групи ризику (42%) та домогосподарства, очолювані одним головою (43%). Жодних особливих відмінностей між респондентами чоловічої та жіночої статі не спостерігалось.

Респонденти старше 60 років, а також респонденти з особливими потребами в домогосподарстві частіше повідомляють, що вони не мають доступу до постачальників фінансових послуг, оскільки не знають, як ними користуватися (68% та 62% відповідно). Респонденти з особливими потребами також повідомляють про більші перешкоди для фізичного доступу до фінансових послуг – майже 19%. Ці бар'єри особливо високі для літніх людей, які перебувають у групі ризику, і становлять майже 24%. ВПО стикаються з дещо підвищеними бар'єрами щодо документів для доступу до фінансових послуг (6%).

Соціальна згуртованість та інтеграція

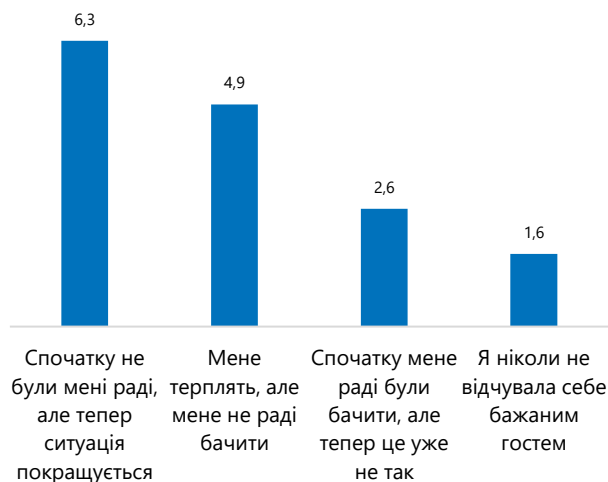
72% респондентів з числа ВПО кажуть, що почуваються бажаними гостями в громаді, в якій вони проживають. Загалом, близько 15% ВПО кажуть, що зіткнулися з певними проблемами соціальної інтеграції після переміщення, хоча 6% з них сказали, що з часом ситуація покращилася. Інші не були впевнені або воліли не відповідати.

17% респондентів чоловічої статі повідомляють про проблеми із соціальною інтеграцією та 16% респондентів з особливими потребами. Респонденти з числа ВПО, які проживають у місцях тимчасового проживання, повідомляють про найвищі проблеми із соціальною інтеграцією – майже 20%.

Повідомляється, що респонденти з числа ВПО у південному та західному макрорегіонах стикаються з більшими проблемами соціальної інтеграції, що становить 19% та 20% відповідно.

93% тих, хто повернувся, кажуть, що почуваються бажаними в громаді, в яку вони повернулися. Лише 1% повідомляє про деякі труднощі з реінтеграцією. Про проблеми з реінтеграцією частіше повідомляють жінки, які повернулися (2%), ті, хто повернувся старше 60 років (2%), а також ті, хто повернувся, з особливими потребами (3%).

Проблеми соціальної інтеграції ВПО

- Ключові інформатори називають житло та працевлаштування двома основними проблемами інтеграції, з якими стикаються ВПО у своїй громаді. Пасивна поведінка, небажання взаємодіяти з місцевим населенням та брати участь у соціальному житті громади, окреме життя від решти громади виділяються кількома ключовими інформаторами як основні проблеми соціальної інтеграції. Дехто зазначає, що соціальна інтеграція легша для молодих людей, тоді як старшим поколінням це дається важче.
- Ключові інформатори також відзначають позитивний досвід соціальної інтеграції, зокрема активну участь ВПО у житті своєї громади, зокрема через Ради ВПО, ВПО, які створили теплицю в громаді для вирощування продуктів для місцевого споживання, або ВПО, які продовжували займатися своєю професійною діяльністю в новій громаді, зокрема, як психологи чи фізіотерапевти. Ключові інформатори відзначають актуальність громадських центрів та спільних заходів, а також грантових програм як важливих інструментів соціальної інтеграції.

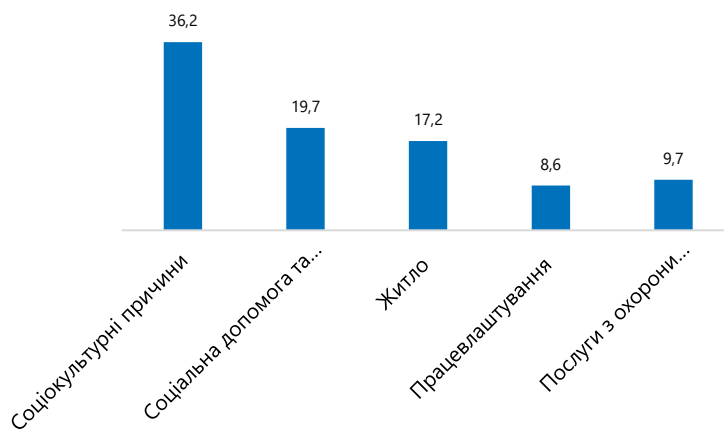
Понад 82% респондентів-ВПО кажуть, що є **відсутність напруженості в громаді**, в якій вони проживають. З респондентів, які повідомляють про певний рівень напруження (14%), більшість (12%) кажуть, що таке напруження трапляється досить рідко або лише іноді.

ВПО, які проживають у місцях тимчасового проживання, стикаються з дещо вищим рівнем напруження, який становить 17%. З них 14% кажуть, що таке напруження трапляється рідко або лише іноді.

94% осіб, що повернулися, не повідомляють про жодне напруження у громаді, і менше 2% повідомляють про певний рівень напруження, що виникає час від часу. Серед респондентів, які не є переміщеними особами, також менше 2% повідомляють, що час від часу виникає напруження.

Згідно з відповідями ВПО, напруженість найчастіше виникає з соціокультурних причин, а також через проблеми з доступом до послуг.

На що здебільшого впливає напруження,
коли воно виникає?
Респонденти ВПО

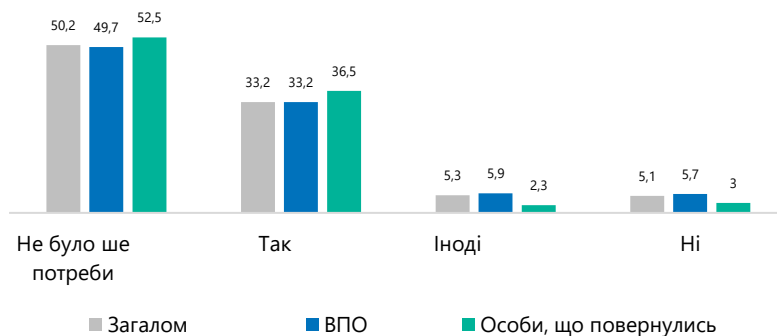
- 8% ключових інформаторів підтверджують, що в їхній громаді існує певна напруженість, яка впливає на стосунки між ВПО та іншими мешканцями. Ключові інформатори у громадах, що розташовані поблизу передової, повідомляють про менший рівень такої напруженості – 5%. 4% ключових інформаторів зазначають, що мали місце конкретні інциденти, які вплинули на соціальну згуртованість.
- Як причини такої напруженості та пов'язаних з нею інцидентів, ключові інформатори згадують культурні відмінності та пов'язані з ними непорозуміння, труднощі, пов'язані з психосоціальним станом ВПО, небажання ВПО соціально взаємодіяти та інтегруватися в громаду, а також фактичне або уявне преференційне ставлення до ВПО, наприклад, під час розподілу гуманітарної допомоги.
- 27% ключових інформаторів наголошують на тому, що в їхніх громадах існують механізми, які допомагають пом'якшити таке напруження. Це включає діалог та організацію спільних заходів, а також волонтерство чи спільні ініціативи та підвищення обізнаності для покращення взаєморозуміння. Кілька респондентів також зазначили, що ради ВПО відіграють важливу роль у цьому відношенні.

Участь у місцевих державних справах та доступ до правосуддя

Третина, 33%, респондентів можуть повноцінно брати участь у місцевих громадських справах та мають можливість порушувати питання та висловлювати ідеї місцевій владі у своїй громаді. 10% не мають або мають можливість зробити це лише іноді. Інші ж поки що не мали потреби цього робити або ж воліли не відповідати.

ВПО стикаються з більшими перешкодами для участі в державних справах на місцевому рівні (12%), а ті, хто проживає в місцях тимчасового проживання, – навіть 14%, тоді як ті, хто повернувся, повідомляють про меншу кількість перешкод (5%).

Участь в громадських справах на місцевому рівні
Чи Ви мали змогу піднімати питання/висувати ідеї перед місцевими властями?

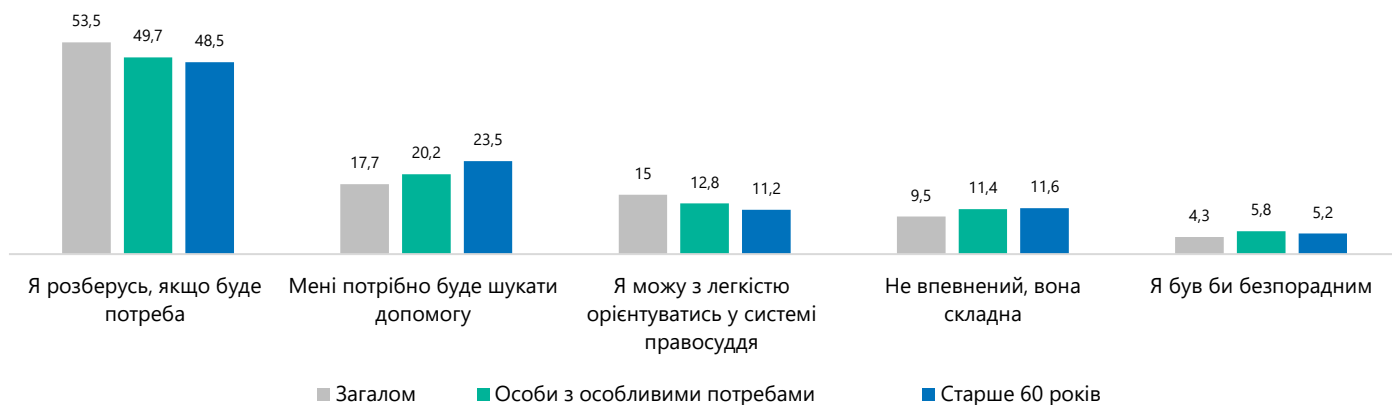
Респонденти з особливими потребами також стикаються з дещо підвищеними бар'єрами на рівні 11%. Особи літнього віку, які перебувають у групі ризику, повідомляють про такі бар'єри на рівні понад 12%. Не повідомляється про суттєві відмінності між респондентами чоловічої та жіночої статі.

З тих, хто каже, що не може висловлювати занепокоєння чи ідеї перед місцевою владою, понад третина (34%) вважає, що їм це не рекомендується, тоді як понад чверть (25%) не знає, як вони можуть порушити питання перед місцевою владою.

Загалом, понад дві третини респондентів, 69%, можуть або комфортно орієнтуватися в системі правосуддя, або впевнені, що розберуться з нею, якщо знадобиться. Майже 18% потребуватимуть допомоги, тоді як 4% будуть безпорадними, а 10% не впевнені, чи зможуть вони орієнтуватися в системі через її складність.

- 20% респондентів ВПО кажуть, що їм потрібна допомога, що майже вдвічі більше порівняно з особами, які повернулися (менше 11%).
- 17% респонденток потребували б звернення за допомогою, тоді як 20% чоловіків зробили б це. 5% респонденток кажуть, що вони були б безпорадними, порівняно з 3% респондентів-чоловіків.
- Для респондентів віком понад 60 років та з особливими потребами система правосуддя є найскладнішою для орієнтування, причому майже 24% та 20% відповідно сказали, що їм потрібна допомога. 5% та 6% відповідно кажуть, що вони були б безпорадними, якби їм довелося орієнтуватися в системі.

**Здатність орієнтуватись в системі правосуддя: Основних стратегіях
Похилий вік та особливі потреби**

Методологічна примітка

Методологія включає два взаємодоповнюючі компоненти – опитування домогосподарств (ДГ) та опитування ключових інформаторів (КІ), що враховує точку зору людей та органів влади, – які об'єднуються на аналітичному етапі. Опитування домогосподарств, в якому взяли участь 4791 домогосподарство з участю 85% (4073 домогосподарства), було проведено шляхом поєднання телефонних та особистих опитувань з використанням географічно стратифікованої вибірки для репрезентативності результатів на рівні країни, макрорегіону та області. Це включало 915 особистих інтерв'ю з респондентами в місцях спільного проживання, щоб дозволити аналіз, що стосується конкретної ситуації ВПО в цих місцях, спираючись на Оцінку вразливості Кластера СССМ за 2024 рік. З цих респондентів 41% проживає в місцях тимчасового проживання на Заході, далі йдуть Центр з 30% та Схід з 27%, причому менше ніж 20% респондентів проживають у місцях тимчасового проживання в північних та південних регіонах. Напівструктуроване опитування ключових осіб (КІ-опитування) на рівні громади доповнило опитування домогосподарств і було проведено у 50 громадах, по 10 у кожному з 5 макрорегіонів, пріоритет надано громадам з високою кількістю ВПО, що приймають, порівняно з населенням, що проживає в цій громаді. В аналізі спільні риси та відмінності між макрорегіонами, а також «прифронтовими» та «неприфронтовими» районами вважалися важливими. Для цього аналізу було проведено загалом 166 інтерв'ю з КІ. Анкети були протестовані перед використанням для початкового опитування.

Охоплення

- Географічне охоплення: Опитування проводилося по всій країні, за винятком територій, що перебувають під тимчасовою окупацією або, де ведуться активні бойові дії, до яких або немає доступу, або вони не підходять для збору даних.
- Часове охоплення: Опитування – це моментальний знімок у часі, що відображає відповіді, надані на момент збору даних. Тенденції та закономірності можна буде виявити лише з часом, за допомогою подальших опитувань, проведених за цією методологією.
- Обсяг охоплення осіб: Респондентами опитування домогосподарств були переважно ВПО та особи, які повернулися, а також особи, які не є переміщеними особами та можуть постраждати від війни, тоді як представники місцевих органів влади, територіальних відділів і центрів надання послуг, а також працівники соціальної сфери на рівні громад зробили свій внесок у опитування КІ. Респонденти були старші за 18 років.
- Матеріальний обсяг: В опитуванні використовується аналітична структура, що базується на правах людини, що охоплює безпеку та захист, включаючи психологічну безпеку, свободу пересування, документи, єдність сім'ї, житло, земельні та майнові права, доступ до основних послуг (освіта, охорона здоров'я), доступ до основних потреб (енергія, харчування, вода), доступ до державної соціальної допомоги та послуг, доступ до працевлаштування, цифровий доступ та доступ до постачальників фінансових послуг, соціальну згуртованість та інтеграцію, а також певні аспекти, пов'язані з участю у державних справах, а також доступ до правосуддя.

Обмеження

- Географічне охоплення опитування було обмеженим і виключає території, що перебувають під тимчасовою окупацією або де ведуться активні бойові дії. Це має наслідки для типу та поширеності певних ризиків, тому аналітичні результати обмежуються профілями в межах географічного охоплення опитування.
- Вибірка для опитування домогосподарств здебільшого включала одержувачів гуманітарної допомоги та послуг, зокрема тих, хто проживає в місцях тимчасового проживання. Переважно інтерв'юєри є працівниками гуманітарних організацій. Це може мати наслідки для результатів, а зокрема, для заявлених рівнів вразливості.
- Аналіз базується на даних, наданих самими респондентами, і правдивість тверджень, отриманих за допомогою опитування ДГ та КІ, додатково не перевірялася. Оскільки опитування не розроблене як оцінка потреб у поєднанні з консультуванням на початку опитування, вжито заходів щодо зменшення ризику відповідей, спрямованих на отримання допомоги та послуг.
- Стратифікована вибірка включала лише невелику частку домогосподарств, які не були переміщеними особами та не повернулися, тобто 2%. Таким чином, аналіз цієї групи є лише довідковим.
- Опитування домогосподарств було проведено серед респондентів віком старше 18 років. Таким чином, інформація про становище дітей була отримана лише з відповідей опікунів. Для цілей цього опитування термін «діти» використовувався для позначення особи віком до 18 років.
- Ключовий інформатор, який використовувався в опитуванні на рівні громад, не давав статистично значущих тверджень щодо місцевого потенціалу, але надавав відповідну якісну інформацію, що доповнювала опитування на рівні домогосподарств.

Це опитування було проведено як пілотний варіант. Були проведені сесії з надання зворотного зв'язку з інтерв'юєрами, а також аналітичний семінар із залученими партнерами для визначення напрямів удосконалення методології, включно з опитувальниками, стратегією вибірки та процесом збору даних з метою усунення виявлених недоліків.

Наступні партнери УВКБ ООН та учасники Кластеру із захисту надали свій внесок у це опитування та аналіз:

Контакти для запитів:

Ніна Шрепфер, УВКБ ООН, schrepfe@unhcr.org

Лідія Кузьменко, УВКБ ООН, kuzmenko@unhcr.org